

THEOSOFIA

nr. 4 • december 2013
jaargang 114

Radha Burnier (15 november 1923 - 31 oktober 2013)

In dit nummer:

- Els Rijneker • Radha
- Klaas van Harten • Vorm en maat
- Bhupendra R. Vora • De filosofie van het boeddhisme
- A. Schwartz • Kolonel Olcott en de Adyar Bibliotheek
- John Algeo • Wat zouden theosofische groeperingen moeten bestuderen?
- John Algeo • Wat theosofische groepen zouden moeten bestuderen

Vrijheid van denken

De Theosophical Society heeft zich wijd en zijd over de wereld verspreid en leden van alle religies zijn en worden er lid van zonder dat ze de specifieke dogma's, leringen en geloofsovertuigingen van hun eigen geloof opgeven. Daarom is het wenselijk het feit te benadrukken dat er geen enkele lering, geen enkele mening is, door wie ook onderwezen of gekoesterd, die in enig opzicht voor enig lid van de Vereniging bindend is, dat er geen lering, mening is die niet vrijelijk door enig lid mag worden aangenomen of verworpen. Instemming met haar drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap.

Geen leraar of schrijver, van H.P. Blavatsky tot nu toe, heeft enige autoriteit om zijn leringen of opvattingen op te leggen aan leden. Elk lid heeft evenveel recht om zich te verbinden aan elke school van denken welke hij/zij wenst te kiezen, maar hij/zij heeft geen recht om die keuze aan een ander op te dringen.

Noch een kandidaat voor enig werk, noch enige stemgerechtigde kan onverkiesbaar worden gemaakt of het stemrecht verliezen wegens enige opvatting die hij/zij heeft of wegens het lid zijn van een school van denken waartoe hij/zij zou behoren. Mening en opvattingen geven geen recht op voorrechten en kunnen evenmin aanleiding zijn om strafmaatregelen te nemen.

De leden van de 'General Council' vragen elk lid van de Theosophical Society ernstig om deze fundamentele principes van de Theosophical Society te verdedigen, te handhaven en ernaar te handelen, en ook onbevreesd zijn eigen recht te doen gelden op vrijheid van denken en van meningsuiting, binnen de grenzen van hoffelijkheid en rekening houdend met anderen.

THEOSOFIA

Jaargang 114 • nr. 4, december 2013
Driemaandelijks tijdschrift van de
Theosofische Vereniging in Nederland
ISSN 0040-5868

Redactie:

Anne Myrthe Iken,
Els Rijnaker (hoofdred.)

Secretariaat redactie:

Tolstraat 154,
1074 VM Amsterdam

Abonnementen:

Nederland en België voor
2013 € 25,-

Daarbuiten worden
verzendkosten extra in
rekening gebracht.

Administratiekosten bij
herinnering bedragen € 5,-

Losse nummers € 7,-
excl. evt. verzendkosten.

Zetwerk

en vormgeving:

Richard van Dijk

Druk: AD Mercurius / Almere

© 2013

Theosofische Vereniging in
Nederland / Amsterdam

Inhoud

Radha Els Rijnaker	135
Vorm en maat Klaas van Harten	139
De filosofie van het boeddhisme Bhupendra R. Vora	148
Register 2013	153
Kolonel Olcott en de Adyar Bibliotheek A. Schwartz	157
Wat zouden theosofische groeperingen moeten bestuderen? John Algeo	160
Wat theosofische groepen zouden moeten bestuderen John Algeo	164
Verenigingsnieuws	168
Adressen Theosofische Vereniging	176

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar
worden gemaakt door middel van
druk, fotokopie, of op enig andere
wijze, zonder voorafgaande
toestemming van de uitgever.

De Theosofische Vereniging is niet verantwoordelijk voor
enigerlei mening in dit tijdschrift tot uiting
gebracht, tenzij vervat in een officieel document.

The Theosophical Society

De Theosophical Society (waarvan de Theosofische Vereniging in Nederland de Nederlandse afdeling is) is op 17 november 1875 te New York opgericht door H.P. Blavatsky, H.S. Olcott en anderen. Zij heeft haar internationale hoofdkwartier te Adyar, Chennai, India en 49 afdelingen over de gehele wereld.

De Theosophical Society bestaat uit studenten die bij eender welke religie aangesloten kunnen zijn of bij geen enkele. De leden hebben met elkaar gemeen dat ze de drie doeleinden van de vereniging (zie achterkant omslag) onderschrijven, dat ze religieuze tegenstellingen willen oplossen, dat ze mensen van goede wil bijeen willen brengen ongeacht hun religieuze overtuiging en dat zij religieuze waarheden willen bestuderen en de resultaten van die studie met anderen willen delen. Zij zijn niet door een gemeenschappelijk geloof met elkaar verbonden, maar door het gezamenlijk zoeken en streven naar Waarheid. Zij zijn van mening dat Waarheid gevonden kan worden door studie, door reflectie, door zuiverheid van leven en door toegewijd te zijn aan hoge idealen. Zij zien de Waarheid als dat wat de moeite waard is om naar te streven, niet als een dogma opgelegd door een autoriteit. Zij vinden dat een overtuiging het resultaat zou moeten zijn van individuele studie of intuïtie, en niet daaraan vooraf zou moeten gaan, en gebaseerd zou moeten zijn op kennis, niet op aannames. Zij zijn tolerant jegens allen, ook jegens hen die intolerant zijn, niet als een voorrecht om te verlenen, maar omdat ze dat als hun plicht beschouwen.

Zij trachten onwetendheid weg te nemen in plaats van deze af te straffen. Zij zien elke religie als een uitdrukking van de Goddelijke Wijsheid. Zij geven er de voorkeur aan om religies te bestuderen in plaats van deze te veroordelen, om Goddelijke Wijsheid in praktijk te brengen in plaats van mensen ertoe te bekeren. Zoals Waarheid het doel is, is Vrede het wachtwoord.

Theosofie is de belichaming van waarheden die aan de basis liggen van elke religie en waarop geen enkele godsdienst het alleenrecht kan doen gelden. Theosofie biedt een filosofie die het leven begrijpelijk maakt en die laat zien dat de evolutie geleid wordt door rechtvaardigheid en liefde. Zij geeft de dood haar juiste plek, als een steeds terugkerende gebeurtenis die de poort opent naar een voller en stralender bestaan in een leven dat geen einde heeft. Theosofie geeft de wereld de Wetenschap van de Geest terug, door de mens te leren de Geest te zien als zijn werkelijk zelf en zijn denkvermogen en het lichaam als de dienaren daarvan. Theosofie verheldert de geschriften en leringen van religies door hun verborgen betekenis te ontsluiten, en aldus de juistheid ervan aan het denkvermogen aan te tonen zoals de gegrondheid ervan altijd bewezen is in de ogen van de intuïtie.

Leden van de Theosofische Vereniging bestuderen deze waarheden en theosofen trachten ernaar te leven. Iedereen die bereid is te studeren, tolerant te zijn, naar het hoogste te streven en volhardend te werken, is welkom als lid. Het is aan elk lid zelf om een ware theosoof te worden.

Radha

Radha Burnier, 15 november 1923 – 31 oktober 2013

Internationaal president
van de Theosophical Society,
van 1980 – 2013

Op donderdag 31 oktober 2013 is om 21.00 uur plaatselijke tijd de zevende internationale president van de Theosophical Society (TS), Radha Burnier, in haar huis in Adyar overgegaan naar een hoger leven. Op vrijdag 1 november waren 200 mensen aanwezig in Headquarters Hall in Adyar, waarna haar stofelijk lichaam op 14.30 uur plaatselijke tijd is gecremeerd in het crematorium op Besant Nagar. Van de twee potten met haar as is er één begraven in de Garden of Remembrance in Adyar, naast de gedenkplaat van haar vader, Nilakantha Sri Ram. De inhoud van de andere urn is verspreid in de zee.

Op zaterdagmiddag 2 november 2013 vond in de Besant Hall van het Internationaal Theosofisch Centrum (ITC) in Naarden een herdenkingsbijeenkomst plaats met ongeveer veertig leden die gehoor konden geven aan de uitnodiging die één dag eerder per e-mail was uitgegaan. De zaal was ingericht

met foto's van de president, waarvan één prominent op een groot beeldscherm geprojecteerd, er lag een condoleanceregister en er brandden veel kaarsen. Guido Haas, de manager van de boekhandel Adyar, had op een tafel alle publicaties van de president neergelegd (met uitzondering van alle *Theosophists* waarin zij haar artikelen *On the Watch-Tower* publiceerde). Eén grote witte kaars werd ontstoken door de corresponderend secretaris van de Esoterische School (EST), Femmie

Liezenga, samen met Arend Heijbroek, voorzitter van het ITC, en Els Rijnker, voorzitter van de Theosofische Vereniging in Nederland (TVN). Gezamenlijk werd staande de aanroep tot eenheid van Annie Besant, *O verborgen leven, trillend in elk atoom...* uitgesproken. Met de woorden *Moge onze liefde en dankbaarheid Radha Burnier begeleiden op haar verdere zielereis* werd de president in stilte herdacht.

De voorzitter van de TVN noemde de condoleances die schriftelijk waren binnen gekomen: Hans van Aurich, vicevoorzitter van de TVN, bracht de inspirerende voordracht van Radha in herinnering die zij hield in Woudschoten in juli 1990, over 'Waarden voor een nieuwe tijd': *De aarde is één. Geen mens kan zich afscheiden van wat is. Nieuwe tijd komt niet vanzelf; nieuwe tijd komt als er een nieuwe geestesinstelling is gekomen: eeuwig, universeel, niet sektarisch en niet persoonsgericht. De mens moet de nieuwe tijd creëren, niet door af te wachten, maar door zelf te handelen.*

Er was een bericht van Ali Ritsema,

Radha Burnier in een ontmoeting met de Dalai Lama, 14 juli 1981

voormalig voorzitter van de TVN, die in het buitenland verbleef, evenals van enkele andere leden.

Van diverse spirituele broeder/zusterorganisaties die op 29 maart 2014 hun medewerking zullen verlenen aan het komende Symposium *De Uitdaging van de ziel, waarheid weten en wijsheid*, kwamen soms hartverwarmende reacties, zoals van de Rozekruisers Orde AMORC, Le Droit Humain, de Soefi Beweging Nederland en het Lectorium Rosicrucianum. Het bericht dat de voorzitter van de Europese Federatie van de TS, Trân-Thi-Kim-Diêu, naar Adyar stuurde werd voorgelezen: *Een lang leven van dienst is onderbroken, maar de geest van dienstbaarheid, die nooit eindigt, heeft rijpere zielen geïnspireerd, en zal dat blijven doen,*

om zich aan te sluiten en hetzelfde pad te betreden. Deze inspiratie zal serieuze individuen zonder twijfel tot wijsheid leiden en alleen die wijsheid kan lijden verlichten door begrip te brengen... Alle broeders en zusters zonder onderscheid – die dienstbaar zijn aan de doeleinden van de TS of die zijn afgestemd op haar idealen – wens ik toe dat het verdriet om Radhaji's lichamelijk heengaan ons niet laat vergeten dat haar ziel nu bevrijd is van aardse begrenzingsen.

Jan Kind schreef vanuit Brazilië over de vele reizen die Terezinha Kind met Radha maakte en de kundige steun van Radha bij het legaal op poten zetten van de Inter American Theosophical Federation, waar Terezinha drie termijnen diende als president. Hij

vertelde over zijn serieuze contacten met Radha tijdens zijn werk in Adyar, maar ook over het aanstekelijke plezier dat Radha, vele jaren geleden, bleek te hebben toen de Baarnse arts, yoga docent en Vedanta leraar Rama Polderman, geheel onverwachts, bleek te kunnen goochelen: tranen van het lachen rolden over haar wangen.

Radha als 'Radha' tegenspeelster van de god Krishna in de film 'The River' (1951) van Jean Renoir.

Daarna deelden sprekers hun herinneringen aan Radha: Arend Heijbroek, voorzitter van het ITC, Femmie

Liezenga van de EST, Elisabeth Raven als vertegenwoordiger van de internationale president in de Council van het ITC, Sabine van Osta namens het hoofdbestuur van de Belgische afdeling (de voorzitter Jan Jelle Keppler verblijft momenteel in Adyar), Rob van Vloten, Govert van der Wal en Ingmar de Boer die de essentie van spiritualiteit en altruïsme citeerde uit één van haar artikelen uit *The Theosophist*. Ingmar projecteerde diverse portretten van Radha uit diverse levensfasen, waarop haar markante gezichtuitdrukking mooi naar voren kwam.

De bijeenkomst werd besloten met de tekst van H.P. Blavatsky:

*Er is een weg, steil en doornig,
met een moment van stilte.*

Aan het einde van de bijeenkomst was één van de kaarsen opgebrand en doofde uit zichzelf: de kaars gaat uit, voor Radha is een nieuwe morgen aangebroken...

Els Rijneker, voorzitter TVN

Vorm en maat

- Klaas van Harten

Klaas van Harten is architect. Hij is onder meer geïnteresseerd in het hoofdkantoor van de Theosofische Vereniging in Nederland (TVN) in de Tolstraat in Amsterdam, waar hij al jarenlang als vrijwilliger in de bibliotheek werkt. Hij gaf een lezing over het gebouw Cinetol, dat in 1926 voor de Vereniging werd gebouwd in de stijl van Het Nieuwe Bouwen, als tempel voor de wereldleraar Krishnamurti (die deze 'opdracht' overigens in 1929 teruggaf met zijn lezing *Waarheid is een land zonder paden*). Klaas gaf een rondleiding door het gebouw voor de Nederlandse Handel-Maatschappij, 'gebouw De Bazel', vernoemd naar de theosofische architect Karel de Bazel die leefde van 1869 tot 1923. Hieronder een bewerking van de bijdrage van Klaas aan een lezing, begin 2013, in Loge Amsterdam en in Loge Naarden, in november 2013.

De begrippen vorm en maat werden bestudeerd en toegepast in de traditie van de 'Vahanaschool'. Op 19-11-1896 werd in Amsterdam de Vâhana-loge van de 'Nederlandsche Theosophische Vereeniging' (de NTV, nu TVN) opgericht, door onder andere de kunstdocent, ontwerper en architect Johannes Ludovicus Matheus Lauweriks (1864-1932) en de hierboven genoemde architect Karel Petrus Cornelis de Bazel. Tot omstreeks 1909 waren alleen architecten en sierkunstenaars lid van de Vâhana-loge die als doel had de theosofie kritischer en grondiger te bestuderen. Men ontwikkelde initiatieven tot het vertalen van theosofische literatuur en het aanleggen van een bibliotheek, maar bovenal ging het om de praktische relatie tussen theosofie en kunst. Om dit doel te verwezenlijken ging op 10 september 1897 een cursus van start die later bekend zou worden als de

‘Vahanaschool’. De leidende figuren in deze onderneming waren Mathieu Lauweriks en Karel de Bazel.

Johannes Ludovicus Matheus (Mathieu) Lauweriks werd geboren op 28 augustus 1864 te Roermond uit het huwelijk van Jan Hubert Lauweriks en Maria Hubertina Gertrudie Stapper. Toen hij een jaar oud was vertrok het gezin naar Amsterdam en woonde in bij P.H.J.(Pierre) Cuypers (1827-1921), waar vader Lauweriks werkzaam was als bouwkundige, tot aan zijn dood in 1869. Mathieu volgde de Rijksnormaalschool voor Tekenonderwijs in Amsterdam. Zijn studiegenoot was Jan Hessel de Groot (1865-1932) die onder andere in 1900 in het tijdschrift *Architectura* een reeks artikelen zou schrijven onder de titel *Iets over ontwerpen in de architectuur*, met veel aandacht voor het vierkant en de cirkel. Mathieu Lauweriks was vanaf 1887 werkzaam bij architect P.H.J. Cuypers en volgde zijn vader op als bouwkundig tekenaar, zowel in Amsterdam als in Roermond; hij werd betrokken bij de restauratie van de Sint Servaas te Maastricht.

Karel Petrus Cornelis de Bazel werd op 14 februari 1869 in Den Helder geboren als zoon van Petronella Elisabeth Koch en Karel Pieter de Bazel, die bij de marine werkte. De jonge De Bazel was een dromer met een zwakke gezondheid die liever met zijn neus in de boeken zat dan te spelen met zijn vriendjes op straat. Hij wilde graag kunstenaar worden, maar dat zat er niet in. Na de lagere school werd hij bij een timmerman in de leer gedaan, want er moest immers brood op de plank komen. Op achttienjarige leeftijd was Karel de Bazel een volleerd timmerman. Voor zijn verdere ontwikkeling volgde hij tussen 1881 en 1889 de avondcur-

sus bouwkunde aan de Haagse Academie, met als leraren H.P. Vogel, J.H.A. Mialaret en L. Faber. Zijn medeleerlingen waren W. Bauwer (1862-1904) en W. Kromhout (1864-1910), die later het American Hotel zou ontwerpen en die medeoprichter was van de Academie voor de Bouwkunst te Amsterdam. De gangbare bouwstijlen waren toen classicisme, rationalisme en neogotiek. Door bemiddeling van zijn broer kreeg De Bazel een aanstelling als tekenaar bij de architect Pierre Cuypers in Amsterdam. Op dit bureau maakte hij kennis met de medewerkers Jos Th. Cuypers (1861-1949, zoon van Pierre), H.J.M. (Herman) Walenkamp (1871-1933) en vooral Mathieu Lauweriks (1864-1932).

Pierre Cuypers was Nederlands belangrijkste vertegenwoordiger van de neogotiek. Hij was in Antwerpen opgeleid door Eugène E. Violet-Le Duc (1814-1897) die na de Franse revolutie veel verwaarloosde gotische kathedralen gerestaureerd en zo voor de sloophamer behoed had.

Lauweriks, De Bazel en Walenkamp vonden de architectuur en de levensvisie van Pierre Cuypers echter te beperkt, en zij zochten hun weg in een andere richting. Aanvankelijk dachten ze een andere levensvisie te vinden bij de sociale beweging van Domela Nieuwenhuis, maar dat bevredigde hen niet vanwege het ontbreken van het spirituele element. Beter voelden zij zich thuis bij de ethisch-anarchistische beweging *Wie denkt overwint* en zij werkten mee aan het blad *Licht en waarheid* waar zij hun vakkenis gebruikten voor het maken van houtsnedes, die voor de illustratie van deze drukwerken nodig waren. Deze beweging stond onder leiding van de gewezen gereformeerde predikant Wil-

K.P.C. DE BAZEL 1869-1923

J.L.M. LAUWERIKS 1864-1952

CATO GRUNTKE 1872-1951

lem Meng (1843-1915) die zijn godsdienst in een breder perspectief wilde plaatsen. Hij schreef onder andere voordrachten als *Krishna's geboorte licht gevend op Christus' geboorte*. Lauweriks en De Bazel maakten hout-sneden met onderwerpen als *Aan haar*, de *Belastingzuigpomp* of *Prakrita*. Naast anarchistische had de beweging ook theosofische kenmerken, en vooral dit laatste sloot aan bij de spirituele ontwikkeling van Lauweriks en De Bazel. Op 31 mei 1894 werden zij lid van de Theosofische Vereniging (toen NTV, nu TVN). De drie doeleinden van de vereniging zijn: 1. Het vormen van een kern van de universele broederschap der mensheid zonder onderscheid van ras, geloof, geslacht, kaste of huidskleur. 2. Het aanmoedigen van de vergelijkende studie van godsdienst, wijsbegeerte en wetenschap. 3. Het onderzoeken van de onverklaarde wetten in de natuur en van de vermogens die in de mens latent aanwezig zijn. Deze drie doelstellingen zijn ook vaak in het latere werk van Lauweriks en De Bazel herkenbaar.

In 1895 startten Lauweriks en De Bazel een *Atelier voor architectuur, kunstnijverheid en decoratieve kunst*. Lauweriks ontwikkelde zich als de

ATELIER VOOR ARCHITECTUUR, KUNSTNIJVERHEID EN DECORATIEVE KUNST 1895

WILLEM MENG 1843-1915

theoreticus en De Bazel als de practicus.

Ook binnen de Theosofische Vereniging hadden Lauweriks en De Bazel een nauwe samenwerking. Vanuit de Vâhana-loge in Amsterdam, richtten zij in 1897 met de schilderes Cato Gruntke (1872-1952) de voornoemde Vahanaschool op.

Lauweriks en De Bazel gaven les in proportieeler, ontwerpen op systeem en geschiedenis der architectuur. Hier bleken hun ervaringen, opgedaan bij Pierre Cuypers, van groot nut te zijn. Zoals de middeleeuwse kathedralen waren opgezet volgen bepaalde

systeemlijnen, zo werd deze methode ook op de Vahanaschool toegepast en verder ontwikkeld. Ook bij de latere ontwerpen van De Bazel werd de architectuur opgezet volgens horizontale en verticale, op regelmatige afstand getrokken lijnen (de kwadratuur) of schuine lijnen (de triangolatuur).

In de loop van de daaropvolgende jaren werden achtereenvolgens als leraren aangesteld: Klaas van Leeuwen voor lessen in beschrijvende meetkunde en natuurtekenen; Herman Walenkamp voor architectuur; de edelsmid Frans Zwollo senior voor metaal bewerken; Johanna Wijnstok voor handwerken; Jan Willem Boissevain en Johan van Manen voor lessen in wijsbegeerte, kabbala en Sanskriet.

Er vonden nog ander activiteiten bij de Theosofische Vereniging plaats, zoals de lezingen van Mathieu Schoenmaekers (1875-1944) die onder andere werden bijgewoond door Piet Mondriaan (1872-1944), Theo van Doesburg (1883-1931) en Bart van der Lek (1876-1958); zij hebben later de beweging 'De Stijl' opgericht.

Na 1904 was het hoogtepunt van de Vahanaschool voorbij. De Duitse architect Pieter Behrens (1868-1940), die later de A.E.G.-turbinefabriek in Berlijn zou ontwerpen (1909), was van plan in Düsseldorf een kunstnijverheidsschool te beginnen en zocht daarvoor leraren. Allereerst vroeg hij de medewerking van H.P. Berlage (1856-1934), maar deze beval Lauweriks aan. Lauweriks had inmiddels een ruime didactische ervaring opgedaan, accepteerde de baan en vertrok naar Duitsland. Maar voordat het zover was stelde hij in een schriftje een veertigtal regels op, die hij shloka's noemde. De vruchtbare gedachtewisseling tussen De Bazel en Lauweriks blijkt uit het

feit dat menig architectuurmotief uit De Bazels werk in deze shloka's terug te vinden is. Maar we kunnen hierin ook uitspraken uit de natuurfilosofie van de architect en theoreticus Gottfried Semper (1803-1870) herkennen. Shloka's die duidelijk herkenbaar zijn in de gerealiseerde decoraties en bouwwerken van Lauweriks en De Bazel zijn onder andere:

Shloka 8. De spiraalvormige kracht, kundalini, ook wel slangenkracht genoemd, die veelvuldig is toegepast in de Egyptische, Indische en christelijke symboliek.

Shloka 9. Op geometrisch gebied overgebracht is deze voor te stellen als een lijn. Hier kunnen we denken aan de zigzaglijn zoals Lauweriks deze had ontwikkeld op de 'Lauweriks-zuil', toen hij voor Pierre Cuypers werkte aan de restauratie van de Sint-Servaaskerk te Maastricht.

Shloka 10. In de bouwkunde wordt deze lijn voorgesteld door de hoofdlijnen en waterpaslijnen voor de kolommen en de balken, door banden en afscheidingen van de verdiepingen en door de verschillende wijzen van versiering.

Shloka 11. De vloer kan bijvoorbeeld versierd zijn met meanders of dooreengevlochten banden of motieven.

Shloka 20. Van draden en vezels weeft men een kleed: zo wordt de lijn een vlak, een beschuttend omhulsel, tevens maya (begoocheling).

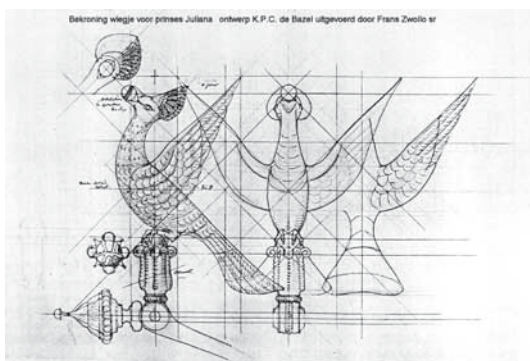
Shloka 22. Indien de zoldering vlak was zou zij ook een textiele uitdrukking kunnen krijgen, net als bij de zolderingen van Egyptische en Griekse tempels.

Na deelname aan verschillende wedstrijden, eigenlijk vingeroefeningen

voor de latere architectuur, kreeg Karel de Bazel zijn eerste opdrachten. Eén van de eerste opdrachten was een voor Karel J.L. Alberdink Thijm (alias Lodewijk van Deyssel 1864-1952) te ontwerpen woonhuis. Dit was de aanzet tot een lange reeks van villa- en landhuisontwerpen. Landelijke bekendheid kreeg hij door zijn ontwerp voor de 'Melkerij Oud Bussum'. Jan van Woensel Kooy wilde een stal en een melkfabriek voor het verwerken van rauwe melk. Daarom moest het gebouw aan de hoogste eisen van hygiëne voldoen; daarnaast voldeed het gebouw aan de hoogste eisen van esthetiek. Het gebouw kwam in 1903 gereed en hiermee was de reputatie van Karel de Bazel gevestigd. Grotere opdrachten volgden, zoals het hoofdgebouw der Nederlandsche Heidemaatschappij te Arnhem (1912), maar ook opdrachten voor meubels, zoals het wiegje voor prinses Juliana (1909); hieraan werkte Frans Zwollo senior mee, hij maakte als bekroning een paradijstvogel met

een globe in de snavel. De ontwerptekening hiervoor is een mooi voorbeeld van ontwerpen op systeem. Het geheel is gecomponeerd op een stelsel van rechthoeken (kwadratuur) en wortel-twee driehoeken (triangulatuur).

Er waren ook tegenvallers, zoals het ontwerp voor het Rotterdamse stadhuis (1913), een prijsvraag, waarbij het plan van De Bazel niet de voorkeur had. Toch was dit gebouw de opmaat voor zijn latere hoofdwerk; het hoofdkantoor voor de Nederlandsche Handel-

Maatschappij aan de Vijzelstraat te Amsterdam (1919-1926), ‘gebouw De Bazel’.

Hier maakte hij gebruik van het proportiesysteem, een kwadratuur van loodrecht op elkaar staande systeemlijnen van 3,20 bij 3,20 meter afgewisseld met stroken van 40 cm, waarbinnen de kolommen vielen, of grotendeels vielen, zodat overal een ruimte vrij ter beschikking kwam van 3,20 bij 3,20 meter voor de kantooringdeling.

Lauweriks kreeg bouwopdrachten in Duitsland. De mecenas Karl Ernst Osthaus wilde in Hagen een kunstenaarsdorp laten bouwen, *Am Stirnband*, met onder andere een woonhuis voor Thorn Prikker. Hij verzocht zowel Pieter Behrens als Mathieu Lauweriks om hiervoor ontwerpen te maken. Hier, en ook bij het ontwerp voor het woonhuis Stein te Göttingen, kwam het talent van Lauweriks volledig tot ontwikkeling, zoals het vormgeven van de begrippen ‘titaniseren’ en ‘kiemcel’. Deze begrippen worden hierna uitgelegd.

De kunstnijverheidsschool bleek een groot succes te zijn en in 1909 werd deze uitgebreid met een opleiding voor edelsmid. Mathieu Lauweriks vroeg aan Frans Zwollo senior om hieraan leiding te geven. Frans Zwollo ging op dit aanbod in en verhuisde naar Duits-

land. Dit betekende in feite het einde van de ‘Vahanaschool’.

Mathieu Lauweriks en Frans Zwollo bleven van 1904 tot 1916 in Duitsland. Lauweriks werkte daar aan het tijdschrift *Ring*, ontwierp de inrichting van de kunstnijverheidstentoonstellingen in Düsseldorf (1909) en Keulen (1914) en ontwikkelde daar zijn ontwerpmethodiek volgens de slakkenhuismethode van Pascal. Deze werd later ook door Karel de Bazel toegepast, maar dan in een meer statische vorm.

Terug in Nederland kreeg Lauweriks een aanstelling als directeur van de door Pierre Cuypers gestichte kunstnijverheidsschool Quellinus waar aan de bouwkunst gerelateerde, theoretische vakken werden onderwezen. Verder werkte hij mee aan het vanaf 1918 uitgegeven architectuurblad *Wendingen*, met onder andere zijn artikel *Het titanische in de kunst*. Zo kan men veronderstellen dat het genoemde artikel het ontwerpproces voor het gebouw van de Nederlandsche Handel-Maatschappij aan de Vijzelstraat dat toen bij De Bazel in ontwikkeling was mede heeft beïnvloed.

Het begrip ‘titaniseren’ komt voort uit de mythologie. De titaan Prometheus stal het vuur van de goden en gaf dit aan de mensen. De goden accepteerden dit niet en voor straf werd Prometheus aan de rotsen gespietst, waar de vogels overdag van zijn lever aten, terwijl 's nachts de lever weer aangroeide. Hiermee wordt het lot van de kunstenaar tot uitdrukking gebracht, die voorbestemd is de geestelijke inspiratie in de stoffelijke wereld tot uitdrukking te brengen. Een manier om dit idee te realiseren werd door Lauweriks als volgt uitgevoerd: nadat hij de opdracht had ontvangen om mee te werken aan de totstandkoming van de kunstenaars-

kolonie *Am Stirnband* in Hagen en hij zich dagelijks naar het bouwterrein begaf, passeerde hij steeds de steengroeve van waaruit de ruwe steen voor het bouwproject gedolven werd. De ruwe steen, eerst als ondergrondse steenmassa, komt in het daglicht om daarin bewerkt en gemodelleerd te worden, om aan de inspiratie van de kunstenaar uitdrukking te geven.

Een mooi voorbeeld van het begrip ‘de kiemcel’ vinden we in de ‘schatkamer’ van het gebouw voor de Nederlandsche Handel-Maatschappij aan de Vijzelstraat te Amsterdam, ‘gebouw De Bazel’, het tegenwoordige

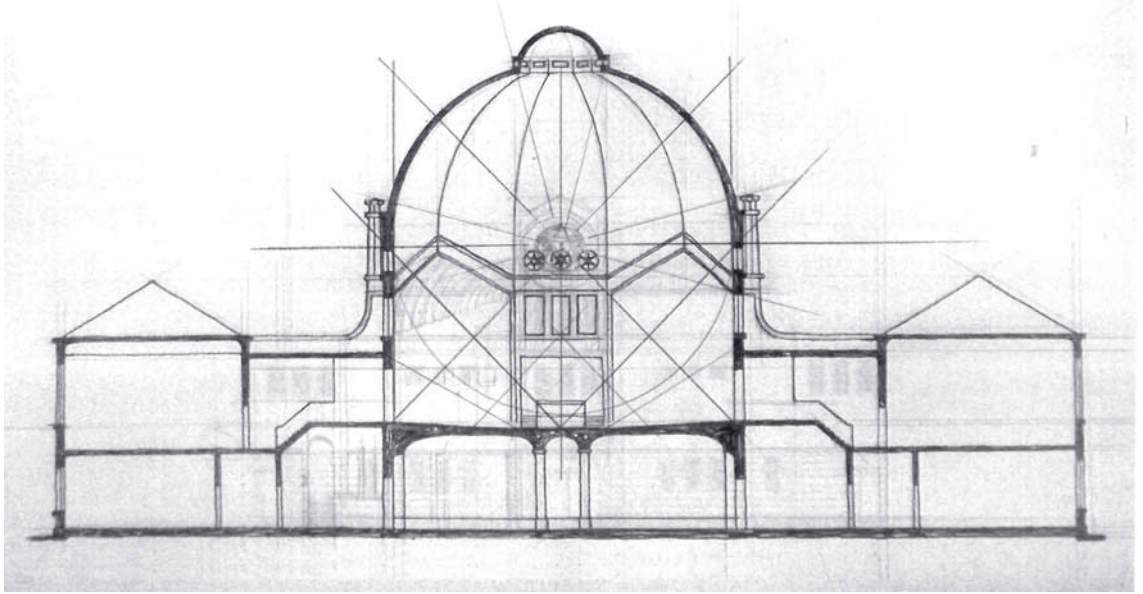
de ‘schatkamer’

stadsarchief. In het vloermozaïek zijn spiralende decoraties aangebracht van zwarte, blauwgroene en gele glastegels. Uitgaande van het middelpunt, ‘de kiemcel’ die bestaat uit een tegel van vier bij vier centimeter, waaieren de spiralen naar buiten toe uit (fohat), tot de toegemeten ruimte haar begrenzing stelt. Dit proces werd door Mondriaan ‘de pijn der begrenzing’ genoemd.

In hetzelfde gebouw vinden we glas-in-lood ramen die het trappenhuis van daglicht voorzien, uitgevoerd door Anton Derkinderen (1859-1925). Hier worden de vier elementen ver-

beeld, met van beneden naar boven een toenemende lichtintensiteit. De vier elementen die via de alchemie worden omgezet in goud, maar dan wel het ‘grenzeloze goud’, het alchemistisch huwelijk van ‘de rode maagd’ met de ‘hiërofant’, de verbinding van de sterfelijke met de onsterfelijke mens. Zowel De Bazel als Derkinderen hebben de voltooiing van het gebouw De Bazel niet mogen meemaken. Op 28 november 1923, drie jaar voor de ingebruikneming, overleed De Bazel in de trein op weg naar de begrafenis van zijn collega Michiel de Klerk, architect

van de Amsterdamse School. Zijn werk werd voortgezet door A.M. van Gendt, architect voor de bouwconstructies, C. v.d. Linde, bureauchef en Th. van Winsen, eerste tekenaar. Het werk van Derkinderen werd voltooid door Joep Nicolas.

Eén van de laatste creaties van De Bazel was een ontwerp voor de theosofische tempel in de Tolstraat te Amsterdam, een hoofdgebouw met zijvleugels voor ondersteunende functies. De tempelruimte werd bekroond door een uit twaalf segmenten bestaande koepel, naar voorbeeld van het Pantheon in Rome. De benodigde bouwsom van 260.000 gulden was echter niet op te brengen en de plannen kwamen stil te liggen, totdat in 1929, onder leiding van Kees van der Leeuw (1890-1973), het plan weer aandacht kreeg. Het ontwerp werd door de architecten Brinkman en Van der Vlugt in een totaal vernieuwde vorm aangepakt, waarbij de koepelvorm verlaten werd. Wil men

echter toch een indruk krijgen hoe de tempel er volgens het ontwerp van De Bazel uitgezien zou hebben, dan is het aan te bevelen een bezoek te brengen aan het postuum uitgevoerde ontwerp van De Bazel, de synagoge te Enschede. Wat het ontwerp van Brinkman en Van der Vlugt betreft: er bestaat een plattegrond van het plan De Bazel, waarop twee potloodlijnen zijn getrokken, waarbij als het ware een kwadrant is uitgesneden uit het oorspronkelijk ontwerp. Dit vormde de basis voor het nieuwe plan. Het geheel is uitgevoerd in versoberde vorm, volgens de architectuur van 'Het Nieuwe Bouwen'. Hierbij valt op, dat in de zuidoost- en zuidwestgevel de raamopeningen zodanig zijn vormgegeven dat, evenals dat het geval is bij de glas-in-lood ramen van het gebouw de Nederlandse Handel-Maatschappij, 'de opgang naar het licht' wordt gesymboliseerd. Aan dit ontwerp is de rechterzijvleugel toegevoegd, één van de door De

Bazel voorgestelde zijvleugels. Hoewel de exploitatie van de tempel zelf na de tweede wereldoorlog niet meer haalbaar was, heeft de Theosofische Vereniging deze vleugel toch kunnen behouden. Hier is het hoofdkantoor van de Nederlandse afdeling van de Theosophical Society gevestigd, met de theosofische boekhandel Adyar en de uniek gesorteerde theosofische bibliotheek die door menige zoeker naar en onderzoeker van waarheid, en door menig student wordt bezocht. Naast Duikers' Cineac en de Openluchtschool is dit gebouw één van de meest markante voorbeelden van 'Het

Nieuwe Bouwen' in Amsterdam.

LITERATUUR:

Marty Bax, *Het web der schepping*, Amsterdam 2006

Ruud Jansen, '*... een kern van broederschap*', 100 jaar Theosofische Vereniging in Nederland, Amsterdam 1997

Joris Molenaar, *Brinkman en Van der Vlugt, architecten*, Rotterdam 2012

Wessel Reinink, *K.P.C. de Bazel*, Rotterdam 1993

Nic Tummers, J.L.M. Lauweriks (1864-1932), *De Hagener impuls*, Hilversum 1968

De oude Theosofen, en evenzo de hedendaagse, beweerden dat het Oneindige niet gekend kan worden door het eindige – dat wil zeggen, waargenomen door het eindige zelf.

Uit: 'Diamanten' van H.P. Blavatsky

De filosofie van het boeddhisme

- Bhupendra R.Vora

Bhupendra R.Vora is lid van de loge Nairobi van de TS in Oost en Centraal Afrika. Hij woont nu in Engeland.

Boeddhisme is in essentie een levenswijze, gebaseerd op de leringen van haar stichter en aantoonbaar gemaakt door zijn voorbeeldige leven. Prachtige legenden hebben zich gevormd rond de geboorte, kindertijd en jeugd van Siddhartha Gautama, waarin verhaald wordt hoe hij, ondanks zijn gelukkige, beschermde leven binnen de paleismuren, ontdekte dat verdriet, ziekte en dood universeel zijn; hoe hij met 29 jaar zijn thuis, zijn vrouw en pasgeboren zoon verliet en alleen vertrok naar het woud om de manier te vinden om aan het lijden van de mens een eind te maken. Tijdens de zes jaar die volgden werd hij een kluizenaar, experimenteerde hij met het pad van extreme boetedoening – zelfveroorzaakte martelingen en uithongering – maar toen hij geen antwoord vond op zijn zoektocht verliet hij dat pad. Door te zitten mediteren op wat men gelooft dat de dag was van de

volle maan in mei (wesak of vaisakh), vond hij het antwoord en werd hij een Sammasamboeddha, de Alwetende of de Ontwaakte of Verlichte. Toen volgde er 45 jaar lang een actief predikend leven waarin hij het land doortrok en mannen en vrouwen toonde hoe zij een eind konden maken aan kwaad, wanklank en lijden, en dezelfde onverstoorbare vreugde konden vinden die hij zelf gevonden had.

In de Jatakaverhalen staan veel voorvallen over de vorige levens van de Boeddha, waarin hij leven na leven trachtte deugden te ontwikkelen en zich langzamerhand te vervolmaken tot een nobel leven. Elk van deze verhalen heeft een moraal en is educatief betreffende het pad van bodhisattva's.

Toen de Boeddha de laatste van zijn vele geboorten aanvaardde, toen hij kwam als de heer Gautama, leek hij oorspronkelijk niet van plan te zijn geweest om een nieuwe religie te stichten. Hij behoorde eenvoudigweg tot een geloof dat al behoorlijk oud was, en daardoor sterk was afgeweken van zijn oorspronkelijke vorm, zoals alle religies na enige tijd gaan doen. Er bestond een aanzienlijke starheid met betrekking tot vormen en ceremonies. Er waren ook dierenoffers bij rituelen. Toen kwam de heer Boeddha en door zijn leringen gooide hij de hekken van de zoete wet der gerechtigheid wijd open, want hij leerde dat de mens volkomen weggeraakt was van de ware vormen van religie. De Boeddha leerde hen wat hij noemde de Middenweg, die hoop gaf aan de massa's dat een hoger leven mogelijk is voor de mens die nog in de wereld leeft; ook al is hij misschien niet in staat zich te verdiepen in metafysica en haarkloverijen, toch kan hij voldoende greep krijgen op de grote feiten van evolutie opdat die een toereikende gids

voor hem vormen. Hij verklaarde dat uitersten in beide richtingen even irrationeel zijn, hetzij in de vorm van een leven van plezier en comfort aan de ene kant, dan wel in de vorm van extreem ascetisme aan de ander kant.

Een van de mooiste boeken over het leven van de heer Boeddha is *Het Licht van Azië* dat de geest van de tijd en het leven van de Boeddha naar voren brengt. De triomfantelijke woorden van de Boeddha bij het bereiken van verlichting waren:

*Door eindloos leven schreed
Ik, zwerfend door veel
vormen van bestaan,
Zoekende hem, die ving
het bouwen aan.
Elke geboorte was vol van leed.*

*Maar nu,
Bouwer van het huis, ontdekte ik u.
Gij zult het niet optrekken wederom,
De wanden van smart rondom
Met de nok van bedrog en geen
Nieuwe balken plaatsen op leem;
Het huis is verbroken, de vorstbalk
gekraakt;
Begooch'ling had het gemaakt.
Veilig trek ik van hier naar
bevrijding heen.*

Meer dan enige andere religie toont het boeddhisme de futiliteit van het aardse leven en dit gevoel wordt overgebracht in deze verklaring uit de *Dhammapada* die Sir Edwin Arnold ons zo treffend voorlegt.

Toen hij het Boeddhschap bereikt had, ging de Heer naar Sarnath en gaf zijn eerste uiteenzetting aan zijn eerste vijf discipelen – de Dhammachakka Pavathana Sutta of Stichting van het Koninkrijk der Rechtvaardigheid. Hij presenteerde de vier Edele Waarheden

en het Edele Achtvoudige Pad:

*De eerste spreekt van 't lijden. 't
Leven, dat
Gij prijst is lange doodstrijd. Enkel
blijft
Het leed. Zijn vreugden zijn als
voog'len schuw,
Die snelle schrik verdrijft.*

*De tweede waarheid meldt hoe 't
lijden komt.
Welk leed uit zich, en niet uit lusten
spruit?...
Aldus brandt Trishna, lust en dorst
naar dingen...*

*De derde spreekt van 's lijdens eind.
't Brengt vree
Zelfzucht te delgen en des levens
lust.
Begeerte scheurende uit haar borst,
zo brengt
De ziel haar strijd tot rust...*

*De vierde waarheid is de Weg, die
wijd
En vlak, nabij voor allen openstaat,
't Achtvoudig edel Pad, dat recht
naar vrede
En veil'ge toevlucht gaat.*

Het Edele Achtvoudige Pad

De leringen van de Gezegende worden gekenmerkt door hun eenvoud, zodat de gewone mens ze kon begrijpen. Zelfs de taal die hij in die tijd bezigde was Prakrit, de taal van de mensen, geen Sanskrit.

Ofschoon de leringen kort zijn, zijn zij vol wijsheid en net zoals boekdelen geschreven konden worden over de vier Edele Waarheden, kunnen er ook boekdelen geschreven worden over het Achtvoudige Pad. Ieder mens haalt er een betekenis uit, al naar gelang

zijn ontwikkeling en begripsniveau. Bovendien zijn de leringen zo logisch gerangschikt dat de ene uit de andere volgt en ze gemakkelijk te onthouden zijn door de gemiddelde mens. Als een aspirant, die dit pad volgt, de acht aanwijzingen volgt, zou hij de drempel van Arhatschap overbruggen en zichzelf voorbereiden op bevrijding.

*De eerste van deze grote waarheden is
Juiste Kennis.
De tweede Juiste Gedachte of Doel
De derde Juist Spreken
De vierde Juist Handelen
De vijfde Juiste Manier van Broodwin-
ning
De zesde Juiste Inspanning
De zevende Juiste Herinnering
De achtste Juiste Concentratie.*

Soms worden de eerste vijf stappen geschikt bevonden voor de gemiddelde mens en de laatste drie voor de serieuzere aspirant die zijn evolutie wil bespoedigen. Wij gaan elke stap kort bekijken, ook al worden er veel diepere betekenissen aan toegeschreven.

Juiste Kennis of Juiste Leerstelling

Men kan een korte opsomming geven dat juiste kennis gebaseerd is op en in overeenstemming is met de levensfeiten, de feiten van het universum en de wet van oorzaak en gevolg. Als men in een staat van avidya (gebrek aan kennis) zou zijn en van daaruit handelde, zou het gevolg nog steeds op de oorzaak volgen, maar dan had men geen enkele manier om zijn leven te richten. De Boeddha gaf simpele voorbeelden in zijn lering zodat zelfs een eenvoudige arbeider hem kon begrijpen. Hij verklaarde de wet van Karma als volgt: wanneer iemand handelt vanuit een slechte gedachte, dan volgt pijn op die

actie zoals het wiel de voet van de os die de kar trekt, volgt. Eveneens, wanneer iemand handelt vanuit een zuivere gedachte, volgt geluk hem even onafscheidelijk als zijn schaduw.

Juiste gedachte

Wanneer men het juiste geloof heeft, komt men tot een juiste gedachte of een juist doel. Iemand die verkeerd denkt, handelt verkeerd. Iemand die juist denkt, handelt juist. Daarom is gedachte of doel, iets wat vaak veronachtzaamd wordt, veel belangrijker dan spraak of handeling. Slordigheid in gedachte resulteert in slecht gedrag. Daarom moet op de basis van Juiste Kennis, Juist Denken of Juiste Doelstelling worden gebouwd. ‘Ernst,’ zei de Boeddha, ‘is leven; gedachteloosheid is dood’. Gedachten bouwen de toekomst, gedachten bouwen het karakter. Zoals iemand vandaag ergens over denkt, zo handelt hij onvermijdelijk de volgende dag. Gedachten schepenen neigingen die opnieuw belichaamd worden in de volgende incarnatie.

Juist spreken

Juist spreken is spreken dat waar, vriendelijk en beleefd is. Alle lege leugens die mensen zo gemakkelijk uitspreken zijn alle veroordeeld en buitengesloten van Juist Spreken. Juist spreken is tot het uiterste waar en het is ook vriendelijk en beleefd. Barse taal, wrede woorden, bittere aanvallen – dit alles is onmogelijk voor een boeddhist die tracht het Nobele Achtvoudige Pad te bewandelen.

Een goed voorbeeld uit het leven van de Boeddha: een zekere man gebruikte de verkeerde soort spraak, waarbij hij de Gezegende beschimpingen toevoegde, die geduldig luisterde totdat hij klaar was en vriendelijk

antwoordde: ‘Mijn zoon! Wanneer iemand een cadeau geeft zonder acht te slaan op de regels van beleefdheid, is het de gewoonte te zeggen “u mag uw geschenk houden”. Mijn zoon! Ik kan uw gescheld niet aannemen. Houd het en neem het terug tot uzelf.’

De slechte mens die een deugdzaam mens aanvalt, is als een mens die omhoog kijkt naar de hoge hemelen en ernaar spuugt. De hemel wordt er niet door bezoedeld, want het spuug valt op hemzelf. De moraal hier is dat geen enkel kwaad woord dat tot u gesproken wordt, u kan kwetsen, tenzij u dat met kwade woorden beantwoordt. Door liefde te geven wanneer lelijke woorden uitgesproken worden wordt het kwaad geretourneerd en blijft men ongekwetst.

Juiste handeling

Wanneer men eenmaal de beheersing heeft over het denkvermogen en de tong, volgt daarop zeker juist handelen. In de vijf voorschriften van de Boeddha staat Juist Handelen, dat wil zeggen, niet doden, niets begeren, geen alcoholische dranken drinken enzovoort. Juist handelen is dus de vierde stap op het pad.

Juiste broodwinning

Wat is juiste broodwinning? Het verwerven van een broodwinning met middelen die onze medemens niet schaden. Bij het verdienen van ons brood mag iemand hen te midden van wie hij woont noch schade toebrengen noch benadelen. Een mens verdient zijn brood maar bedenkt zelden: ‘Verdien ik mijn brood op de juiste manier?’ Achter de grote succesverhalen van vergaard fortuin zien we geruïneerde gezinnen, wanhopige mensen, de ellende van velen. Deze lering roept

mensen op voorzichtig en waakzaam te zijn in de manier waarop zij in hun levensonderhoud voorzien.

Juiste inspanning

Juiste inspanning kan niet plaatsvinden tenzij Juiste Kennis en Juist Denken aanwezig zijn. De mens die met opzet juist handelt, gebruik makend van juiste kennis, en die zijn inspanning laat leiden door juist denken, doet twee keer zoveel goed als de man die halsoverkop begeert goed te doen maar die niet juist denkt. Wij moeten verstandig zijn, goed en voorzichtig, want veel van de schade en de ellende in de wereld komt voort uit onwetende goede intenties.

Juiste herinnering

Juiste herinnering vanuit het werelds oogpunt betekent dat een vriendelijkheid die men ervaart gekoesterd wordt en in dankbaarheid herinnerd wordt voor de rest van zijn leven; het betekent ook dat een onrechtmatige daad die verricht is, even snel vergeten wordt als zij begaan is. Dit is de Juiste herinnering die men moet ontwikkelen. Door zich al het goede te herinneren dat men ervaren heeft en al het onrecht dat men doorgemaakt heeft te vergeten, is men verzekerd van vrede en vreugde en verliest het geheugen het vermogen geplaagd te worden door onrechtvaardigheden.

Vanuit een esoterisch standpunt betekent Juiste herinnering de herinnering aan alle voorbije geboorten en haar ervaringen – het begrijpen van het functioneren van de wetten van reïncarnatie en karma.

Juiste concentratie

Tenslotte de laatste stap van het Edele Achtvoudige Pad. Voor de

wereldse mens betekent het 't trainen van het denkvermogen in de plichten van alledag – onze aandacht richten op de dingen die men doet zodat zij zo volmaakt mogelijk gedaan worden, waarbij het denkvermogen niet mag wegdwalen, niet afgeleid mag worden door dingen van buitenaf. Dit is de eerste stap tot de hogere doelen van ware concentratie en meditatie.

Vanuit een esoterisch gezichtspunt betekent dit het trainen van het denkvermogen in de hoogste vormen van concentratie en meditatie om ons in staat te stellen alles wat men wil te kennen, dat wil zeggen, de realiteiten van het hoger leven te kennen.

Dit is de lering van het Nobele Achtvoudige Pad, uitgegeven door de heer Boeddha, zo logisch georganiseerd dat het gemakkelijk te onthouden is en gemakkelijk te begrijpen.

De Boeddha vermeed alle onnodige speculatie over de bron of de ultieme aard van de mens, God of het universum, want hij vond dat wat van belang was voor de mens, zijn dagelijkse problemen waren.

'... meet niet met woorden het onmeetbare; laat het peillood van de gedachten niet zakken in het bodemloze. Wie vraagt, vergist zich, wie antwoord geeft, vergist zich. Zeg niets!'

De leringen van de Boeddha zijn wijd verbreid, maar zijn hele leer zou kunnen worden samengevat in een Gatha: 'Het stoppen met alle slechte handelingen, het genereren van alles wat goed is, ons denkvermogen reinigen.'

Dit is het voortdurende advies van de Boeddha's.

Uit *The Theosophist* van mei 2009
Vertaling: A.M.I.

Register

T H E O S O F I A

Driemaandelijks tijdschrift
van de
Theosofische Vereniging
in Nederland

Redactie:
Anne Myrthe Iken
Els Rijneker (hoofdred.)

*(NB. Dit register kan, als u dit wenst, worden uitgenomen
zonder inbreuk te doen op het omliggende artikel)*

Jaargang 114 (2013)

De bladzijden van de vier nummers van deze jaargang zijn doorlopend genummerd.

ARTIKELEN (op schrijver)

blz: nr:

- 75 2 Algeo, J. / Zie de dageraad: nieuwe continenten en oude zakken - deel I
112 3 Algeo, J. / Zie de dageraad: nieuwe continenten en oude zakken - deel II
160 4 Algeo, J. / Wat zouden theosofische groeperingen moeten bestuderen?
164 4 Algeo, J. / Wat theosofische groepen zouden moeten bestuderen
13 1 Aurich, H. van / Vrijheid van denken
95 3 Aurich, H. van / Theosofie in de Nederlanden
56 2 Besant, A. / Antwoord op een vraag
121 3 Besant, A. / Jezus de genezer en leraar
51 2 Codd, Clara M. / Juiste motivatie
3 1 Burnier, R. / Conventies in Adyar
47 2 Burnier, R. / Laat de wijsheid stromen
91 3 Burnier, R. / Worden wij steeds materialistischer?
139 4 Harten, K. van / Vorm en maat
58 2 Meer, Annine van der / Mevrouw Blavatsky, dochter van Wijsheid
98 3 Mills, J. / Wat is praktisch aan theosofie?
5 1 Peñaranda, V. / Het zien van conflicten in leegte
27 1 Ravindra, R. / Lering van Krishna, 'Master of Yoga'
135 4 Rijneker, E. / Radha
157 4 Schwartz, A. / Kolonel Olcott en de Adyar Bibliotheek
81 2 Swami / Individuele vooruitgang is menselijke vooruitgang
103 3 Tatray, D. / De zaden van de gnosis: de theosofie van G.R.S. Mead
19 1 Vora, Bhupendra R. / Het zoeken naar het eeuwige
148 4 Vora, Bhupendra R. / De filosofie van het boeddhisme
66 2 Zwollo, P. / De Mahatma Brieven

ARTIKELEN (op titel)

blz: nr:

- 56 2 Antwoord op een vraag / Besant, A.
3 1 Conventies in Adyar, Burnier, R.
148 4 De filosofie van het boeddhisme / Vora, Bhupendra R.
66 2 De Mahatma Brieven / Zwollo, P.
103 3 De zaden van de gnosis: de theosofie van G.R.S. Mead / Tatray, D.
5 1 Het zien van conflicten in leegte / Peñaranda, V.
19 1 Het zoeken naar het eeuwige, Vora, Bhupendra R.
81 2 Individuele vooruitgang is menselijke vooruitgang / Swami
121 3 Jezus de genezer en leraar / Besant, A.
51 2 Juiste motivatie / Codd, Clara M.
157 4 Kolonel Olcott en de Adyar Bibliotheek / Schwartz, A.
47 2 Laat de wijsheid stromen / Burnier, R.
27 1 Lering van Krishna, 'Master of Yoga' / Ravindra, R.
58 2 Mevrouw Blavatsky, dochter van Wijsheid / Meer, Annine van der
135 4 Radha / Rijneker, E.
139 4 Vorm en maat / Harten, K. van
13 1 Vrijheid van denken / Aurich, H. van
98 3 Wat is praktisch aan theosofie? / Mills, J.
164 4 Wat theosofische groepen zouden moeten bestuderen / Algeo, J.
160 4 Wat zouden theosofische groeperingen moeten bestuderen? / Algeo, J.
91 3 Worden wij steeds materialistischer? / Burnier, R.
95 3 Theosofie in de Nederlanden / Aurich, H. van
75 2 Zie de dageraad: nieuwe continenten en oude zakken - deel I / Algeo, J.
112 3 Zie de dageraad: nieuwe continenten en oude zakken - deel II / Algeo, J.

Verklaring van rubriekscodes:

B = Boekbespreking

blz: nr: RUBRIEKEN

- 36 B 1 In Case of Spiritual Emergency, *Moving Successfully Through Your Awakening*
118 B 3 *De verzen van mystieke lering, over de wording van mens en kosmos van H.P. blavatsky*

(advertentie)

HET MYSTERIE VAN DE MENS (5 DELEN LOTUSREEKS 2)

Geoffrey Hodson, N. Sri Ram, Eunice en Felix Layton, Geoffrey C.E. Williams,
Manilal N. Dvivedi. | ISBN: 9789061750956; 572 blz. | Bundel van 5 losse delen
Uitgeverij der Theosofische Vereniging in Nederland, 2013

Theosofische auteurs hebben op een heldere wijze belangrijke onderwerpen belicht, zoals o.a. het universele scheppingsproces, de plaats van de mens in de schepping, ontwaken tot het besef van waarheid, reïncarnatie en gerechtigheid.

De bundel Lotusreeks 2 is aan te schaffen en te bestellen voor slechts € 12,50, via onze boekhandel in de Tolstraat en/of onze webshop: www.theosofie.nl.

De Lotusreeks 2 bestaat uit:

1. Verborgene krachten in de natuur en in de mens – Geoffrey Hodson
2. De diepere zin van het leven – N. Sri Ram
3. Speurtocht naar het zelf – Eunice en Felix Layton
4. Theosofie en de Yoga-aphorismen van Patañjali – Geoffrey C.E. Williams
5. De Yoga-aphorismen van Patañjali – Manilal N. Dvivedi

Kolonel Olcott en de Adyar Bibliotheek

- A. Schwarz

Herdruk uit *The Theosophist*
van augustus 1932.

De heer A.Schwarz, penningmeester van de TS (1907-1933), was een zeer serieuze student, linguïst en violist. Hij doneerde voor Damodar Gardens en de tempel van de Gemengde Vrijmetselarij.

De oriëntaalse bibliotheek te Adyar, één van de voornaamste attracties en meest waardevolle bezittingen van het Hoofdkwartier van de Theosophical Society, staat als een duurzaam gedenkteken voor de visie van Kolonel Olcott en zijn initiatief en bestuurlijk vermogen. Om wat toen de Tweede Doelstelling van de Society was te bevorderen: 'om de studie van Arische en andere Oosterse literatuur, religies en wetenschappen te bevorderen,' bedacht hij het idee van het verzamelen van oude en zeldzame Indiase manuscripten, en het vormen van de kern van een toekomstige bibliotheek. De Conventie van 1885 keurde zijn plan goed en een jaar later, op 28 december 1886, werd de Adyar Bibliotheek formeel opengesteld. Aanvankelijk was het een kleine aanbouw aan het gebouw van het Hoofdkwartier, maar in de jaren daarna is deze aanzienlijk vergroot om aan de groeiende behoeften van de

Bibliotheek tegemoet te komen.

De ceremoniële opening van de Adyar Bibliotheek was tegelijk uniek en indrukwekkend, waarbij een zegen werd afgeroepen... door respectievelijk hindoes, parsi's, boeddhistische en mohammedaanse priesters, mobeds, bhikkoes en mauvi's.

(Jaarlijks verslag, 1886).

Niet eerder was in India voorgekomen dat religieuze leraren van rivaliserende oosterse sekten zich verenigden in een ceremonie zoals deze; maar evenmin had India ooit, vóór de opkomst van de Theosophical Society, meege maakt dat mensen van alle kasten en Indiase sekten samenkwamen om de jubilea te vieren van een religieus-wetenschappelijke groep met een buitenlands aanvangsmoment.

(*Old Diary Leaves*, III, p.401).

In zijn officiële rede in het Jaarlijks verslag van 1886 en in *Old Diary Leaves* III, verklaart Kolonel Olcott het doel van de Bibliotheek uitvoerig, maar enkele aanhalingen zijn voldoende voor deze korte schets:

Wij willen niet zo zeer aantallen boeken, als wel boeken van een nuttig soort voor ons doel. Wij willen het tot een monument maken van prototypisch leren, maar van het soort dat het meest praktisch is voor gebruik van de wereld.

Wij streven ernaar te verzamelen wat er maar te vinden is in de aloude literatuur over de wetten der natuur, de principes van de wetenschap, de wetten en processen van de nuttige kunsten.

Met de verenigde arbeid van Oosterse en Westerse geleerden hopen wij veel waardevolle kennis aan het licht te brengen en uit te geven, die nu weggeborgen is in de aloude talen, of die,

als zij weergegeven is in Aziatische spreektaal, nog steeds buiten bereik ligt van duizenden serieuze studenten die slechts bekend zijn met de Griekse en Latijnse klassieken en hun Europese afgeleide talen. Er is een wijdverbreide overtuiging dat vele uitstekende geheimen van de scheikunde, metallurgie, medicijnen, industriële kunsten, meteorologie, landbouw, dierhouderij en training van dieren, architectuur, werktuigbouwkunde, botanie, mineralogie, astrologie etc., die bekend waren aan voorgaande generaties, vergeten zijn, maar hervonden kunnen worden uit hun literaire overblijfselen. Sommigen gaan zo ver dat zij bevestigen dat de oude wijsgeren een alomvattende kennis hadden van de wet van menselijke ontwikkeling, gebaseerd op experimenteel onderzoek.

De Bibliotheek is noch bedoeld als alleen een verzamelplaats voor boeken, noch als een opleidingsschool voor menselijke papegaaien die, zoals sommige pandits, mechanisch hun duizenden verzen en tienduizenden regels leren zonder in staat te zijn om de betekenis ervan te verklaren of misschien zelfs maar te begrijpen; noch is het een instituut om de particuliere belangen te bevorderen van enig geloof of sektarische onderverdelingen hiervan; noch is het bedoeld als een voertuig voor het ijdele ten toon spreiden van literaire vaardigheid. Haar doel is het helpen de oriëntaalse literatuur nieuw leven in te blazen; om de waardigheid opnieuw te bevestigen van de ware pandit, mobed, bhikkoe en mauvi; om de achting te verdienen van hoogopgeleide mensen, vooral die van de opkomende generatie, voor de wijsgeren uit vroeger tijd, hun leringen, hun wijsheid, hun nobele voorbeeld; om

behulpzaam te zijn, voor zover mogelijk, bij het tot stand brengen van een intiemere relatie, een betere onderlinge waardering, tussen de literaire werkers van de twee hemisferen.

In zijn *Oude Dagboekbladen* vervolgde Kolonel Olcott dit betoog met zijn droom van een Oriëntaals Instituut dat hij in Adyar wilde opzetten in de loop der tijd: een Instituut met een grote staf van pandits, georganiseerde reeksen lezingen over de verschillende scholen van filosofie en religie en klaslokalen voor leerlingen. Hij dacht zelfs na over een plan om het Adyar-bezit over te brengen naar de Adyar Bibliotheek, om de Bibliotheek een permanent bestaan te geven na zijn dood – voor het geval zijn opvolger het onmogelijk zou vinden om in Adyar te gaan wonen – en de Society, ondanks alle kansen en veranderingen, te laten beschikken, vrij van huur, over zoveel ruimte in de gebouwen en op het perceel als nodig mocht zijn voor de zaken van het Hoofdkwartier (*ODL*, IV, pp.263-4).

De groei van de Bibliotheek onder het toezicht van Olcott is het best waarneembaar uit de volgende cijfers die verschenen in het Jaarlijks verslag van 1906, kort voor zijn dood:

Jaar	MSS ¹	Boeken
1892	515	---
1900	3.762	9.141
1904	6.462	11.737
1906	12.562	14.326

Sedert zijn dood is de verzameling jaar na jaar groter geworden, terwijl de voorraad er aan het eind van 1931 zo uitzag:

17.584 MSS *
32.321 boeken
6.263 pamfletten.

Onze collectie Sanskrietboeken en MSS is nu de grootste ter wereld en houdt de bibliotheek in voortdurend contact met andere bibliotheken en studiegenootschappen voor uitleen en onderlinge uitwisseling van waardevolle manuscripten. Pandits zijn bezig met het kopiëren van manuscripten, waarbij zij nieuwe transcripten maken van oude, en met het ontcijferen van geschriften en het kopiëren hiervan in Devanagari lettertekens; een MSS catalogus en een reeks publicaties uit de *Oepanishaden* met commentaren en andere werken is uitgegeven, en van tijd tot tijd komen geleerden naar Adyar met het doel in onze Bibliotheek te studeren.

Aldus is de Bibliotheek een Instituut geworden waarop de Society trots mag zijn. Kolonel Olcott zei in het Jaarlijks verslag van 1885: ‘Als wij en onze opvolgers hun volledige taak uitvoeren, kan dit uitgroeien tot een tweede Alexandrië, en kan op dit prachtige terrein een nieuw Serapium verrijzen.’

Ofschoon deze droom tot op heden niet is uitgekomen, staat toch het nut van de Bibliotheek vast. Zij is slechts in afwachting van een geschikt tijdsgezicht en de juiste condities om zichzelf volledig tot uitdrukking te brengen.

NOTEN

¹ Het huidige bestand bestaat uit ongeveer 45.000 palmbled en papieren MS werk en ongeveer 200.000 gedrukte boekdelen. – Uitgever.

* Manuscripten

Uit: *The Theosophist* van maart 2007
Vertaling: A.M.I.

Wat zouden theosofische groeperingen moeten

bestuderen?

– John Algeo

Dr. John Algeo was Internationaal vicevoorzitter van de Theosophical Society en is professor met emeritaat van de universiteit van Georgia. Hij heeft vele academische onderscheidingen ontvangen.

Er komen vaak vragen van loges en studiecentra, zowel nieuwe als lang bestaande, over wat geschikt is als studiemateriaal, of er bezwaren bestaan tegen het bestuderen van deze of gene auteur, enzovoorts. Deze vragen worden waarschijnlijk gesteld omdat de Theosophical Society (TS) een niet-dogmatische organisatie is en omdat de term ‘theosofie’ niet genoemd wordt in de drie doelstellingen van de TS. Toch wordt de term ‘theosofie’ expliciet genoemd in de naam van onze vereniging, dus aan het bestaan van een aantal leringen onder die term kan nauwelijks twijfel bestaan. Omdat niemand met gezag voor de vereniging spreekt, kan iedereen slechts een persoonlijke kijk op deze zaken geven. Toch is onderstaande visie gebaseerd op de

besluiten van onze ‘General Council’ en, denk ik, op ons gezonde verstand. Het internationale bestuurslichaam van de TS is de ‘General Council’, die bestaat uit de voorzitters van alle nationale organisaties, de internationale bestuurders en een beperkt aantal toegevoegde leden. In de loop der jaren heeft de ‘General Council’ verscheidene verklaringen doen uitgaan, waarvan er twee van bijzonder belang zijn. Deze twee, getiteld ‘Vrijheid van denken’ en ‘Vrijheid van de Vereniging’, zijn complementair en richten zich beide op vragen van bovengenoemde aard. Vanwege het belang van deze besluiten is het de moeite waard ze in detail te bekijken en er aandacht aan te schenken.

De verklaring *Vrijheid van denken*

staat vermeld op de binnenkant van deze Theosofia, bladert u alstublieft even terug en leest u mee! Deze verklaring (in 1923 geschreven door Annie Besant en in 1924 aangenomen door de ‘General Council’) is een heldere, niet voor tweërlei uitleg vatbare bevestiging van de niet-dogmatische aard van de TS. De verklaring garandeert individuen het recht om theosofische (of andere) ideeën naar keuze te aanvaarden of te verwerpen en lid te worden van welke organisaties of scholen van denken buiten de Society die ze ook maar willen. Organisaties die streven naar exclusiviteit en geloofssystemen trachten hun leden te verbieden zich te verbinden met andere groepen of open te staan voor andere denkbeelden; de TS doet dat niet. Integendeel, de TS heeft zich stevig verbonden met het grote principe van individuele vrijheid en verantwoordelijkheid. In een wereld die aan veel kanten bedreigd wordt door bekrompen fundamentalisme is deze ‘Vrijheid van Denken’ een kostbaar principe.

De verklaring ‘Vrijheid van Denken’, die in eerste instantie gericht is op het garanderen van individuele rechten, wordt aangevuld door een andere verklaring, die hoofdzakelijk gericht is op het garanderen van gezamenlijke rechten.

Vrijheid van de Vereniging

Ofschoon de Theosophical Society samenwerkt met alle andere instellingen waarvan de doelstellingen en activiteiten zulke samenwerking mogelijk maken, is en moet zij een organisatie blijven die daarvan geheel onafhankelijk is, die geen ander doel heeft dan haar eigen en gericht is op het ontwikkelen van haar eigen werk langs de breedste en meest omvattende lijnen,

om haar eigen doel te verwezenlijken, zoals aangegeven in het theosofisch gedachtegoed en door het nastreven van die doelstellingen en die Goddelijke Wijsheid die, in het abstracte, impliciet in haar naam tot uitdrukking komt, namelijk de Theosophical Society.

Aangezien Universele Broederschap en de Wijsheid ongedefinieerd en onbeperkt zijn, en aangezien er volledige vrijheid van denken en handelen bestaat voor elk lid van de Society, tracht de Society altijd haar eigen onderscheidende en unieke karakter te handhaven door vrij te blijven van affiliatie of identificatie met enige andere organisatie.

De verklaring ‘Vrijheid van de Vereniging’ (aangenomen in 1949) werd oorspronkelijk gemotiveerd door een verlangen de onafhankelijkheid van de Society te bevestigen ten opzichte van een aantal in die tijd nauw verwante bewegingen, zoals de gemengde Vrijmetselarij en de Vrij-Katholieke Kerk, die een aanzienlijk overlappend ledental hadden met de Society. De verwoording is echter algemeen en is duidelijk van toepassing op de verbin-tenis van de Society met enige andere, minder nauw verwante organisaties of georganiseerde systemen van denken – hoe waardig laatstgenoemde op zichzelf ook mogen zijn.

In de *Sleutel tot de Theosofie* zegt H.P.Blavatsky dat de Theosophical Society ‘gevormd werd om te helpen de mensheid te laten zien dat er zoiets als theosofie bestaat, en om haar te helpen daartoe op te stijgen door haar eeuwige waarheden te bestuderen en te assimileren.’ Ofschoon de Society geen dogma’s heeft opgelegd die haar leden moeten aanvaarden, is zij de schatkamer van een aloude Wijsheids-traditie, voor onze tijd geformuleerd

door H.P.Blavatsky en haar opvolgers. In haar onderwijzende functie bestaat de Society om die traditie te ontvangen, opnieuw te formuleren en over te brengen.

De verklaring 'Vrijheid van de Vereniging' bevestigt het losstaan van de vereniging van andere organisaties en haar trouw aan haar eigen doelstelling, namelijk aantonen dat 'theosofie bestaat'.

Deze twee verklaringen over vrijheid van denken en van de vereniging, richten zich op de steeds terugkerende, zinnige vragen van theosofische groepen over wat zij zouden moeten bestuderen. Als individuen hebben theosofen het recht ieder systeem van denken dat zij maar willen te bestuderen en te beoefenen, maar als officiële afdelingen van de TS hebben theosofische groeperingen de plicht om theosofie te bestuderen en te onderwijzen.

Wat betekent 'het bestuderen en onderwijzen van theosofie'? Het omvat een tweeledige activiteit. Aan de ene kant zouden wij onze kennis van de theosofische traditie moeten verdiepen en aan anderen bekend moeten maken. Aan de andere kant zouden wij moeite moeten doen om vanuit een theosofisch perspectief allerlei andere culturen, gebruiken en benaderingen van het leven te bestuderen en te begrijpen.

Een oud motto zegt: 'Theosofie is alles, maar niet alles is theosofie' en dit betekent dat alles gezien kan worden vanuit een theosofisch standpunt, ofschoon niet alle standpunten theosofisch zijn. Wij kunnen ieder idee of ieder systeem van denken met theosofische ogen bekijken. Dat te doen is het bestuderen en onderwijzen van theosofie. Als wij echter gewoontegetrouw niet-theosofische systemen van denken

aanbieden op de manier waarop hun volgelingen ze zien, dan 'bestuderen en onderwijzen wij geen theosofie', maar maken we propaganda voor andere systemen van denken binnen een theosofisch milieu.

Een voorbeeld kan dit verduidelijken. De leer der mormonen heeft een aantal interessante parallellen (en een aantal frappante verschillen) met theosofische ideeën. Als een van haar programma's zou een theosofische groep een vergelijkende en kritische studie kunnen maken van de leer der mormonen vanuit theosofisch perspectief, misschien met een programma dat de leer van Mormon onderzoekt op haar eigen merites, in een poging die benadering van religie te begrijpen: dat zou een eerlijk en geschikt theosofisch studiedoel kunnen zijn.

Als de groep echter, in plaats daarvan, haar tijd zou besteden aan het bestuderen van het *Boek van Mormon*, *De kostbare parel*, *Leerstellingen en Convenanten* en andere mormoonse teksten, en aan het houden van ceremonies in mormoonse stijl, dan zou die groep opgehouden zijn te functioneren als een theosofische groep en zou ze, al zieltjeswinnend, een orgaan voor het Mormonisme geworden zijn. Dan zou de groep niet langer het theosofische doel vervullen waarvoor zij werd opgericht en zou ze, in feite, de verklaring 'Vrijheid van de Vereniging' geweld aandoen. Individuele leden die overtuigd zijn van de waarde van het Mormonisme zijn vrij om lid te worden van een mormoonse kerk of om hun eigen mormoonse studiegroep op te zetten, maar niet om een theosofische groep te bekeren tot een mormoonse. Precies hetzelfde kan gezegd worden van een groot aantal andere systemen van denken. Sommige liggen historisch

dicht bij de theosofie, zoals bijvoorbeeld de antroposofie, de Orde van de Gouden Dageraad, de Ik Ben Beweging, de Universele en Triomfale Kerk, de Bailey-literatuur, Astara enzovoort. Niet om te zeggen dat er iets mis is met één van deze systemen, maar, ofschoon zij alle hun wortels hebben in de theosofie, geen daarvan is theosofie. Zij hebben hun eigen bijzondere leerstellingen, praktijken en organisaties, waartoe iedereen, volgens de verklaring 'Vrijheid van denken' vrijelijk mag toetreden, maar die mogen niet verward worden met de theosofische traditie die 'haar eigen onderscheidende en unieke karakter' heeft. Dat geldt evenzeer voor andere systemen zoals de Kabbala, het soefisme enzovoort.

Het antwoord op de vraag wat er bestudeerd moet worden is dus dat de focus van elke theosofische groep centraal gericht moet zijn op de theosofische traditie; waarom zou de groep anders een theosofische zijn? Een heel duidelijke theosofische traditie vindt haar oorsprong bij H.P.Blavatsky en H.S.Olcott en werd door anderen uitgewerkt, onder wie Annie Besant en haar collega's en opvolgers tot en met de presidente Radha Burnier. Geen van deze mensen is onfeilbaar of gezaghebbend. Maar alles bij elkaar vormt hun werk een coherente hoeveelheid uitleg van de Aloude Wijsheid die wij de theosofie noemen.

Naast die coherente hoeveelheid leringen kan men veel andere dingen bestuderen, mits zij benaderd worden vanuit een theosofisch standpunt, omdat theosofie alles omvat. Als de focus van een groep echter niet langer voornamelijk theosofisch is en in plaats daarvan tot iets anders verwordt, dan dient zij niet langer het doel waartoe zij in het leven geroepen werd, omdat

niet alles theosofie is.

Nationale en regionale afdelingen en plaatselijke groepen zijn heel terecht autonoom in het bepalen van wat zij gaan bestuderen, maar wanneer een groep behoefte heeft aan suggesties, dan kan men de nationale of regionale afdeling raadplegen. Veel nationale en regionale groepen hebben uitvoerige informatie en suggesties voor theosofische onderwerpen en manieren van presentatie en zij delen deze voorzieningen graag met elkaar. Het kan nuttig zijn als het internationale hoofdkwartier een zoeklijst met dergelijke informatie opstelt. Overvloedige en rijke bronnen zijn beschikbaar bij het helpen kanaliseren van groepsactiviteiten 'langs de breedste en meest omvattende lijnen' zoals de verklaring van de 'Vrijheid van de Vereniging' het formuleert.

Het doel van theosofische groeperingen is het bestuderen van theosofie en dit bekend te maken aan anderen. Dat doel kan gerealiseerd worden door zich te richten op de primaire theosofische traditie, niet in enge zin, maar in al haar rijkdom en verscheidenheid. Het kan ook gerealiseerd worden door de theosofische traditie te gebruiken als een lens waardoor we kunnen kijken naar een reeks andere relevante onderwerpen. Het voornaamste dat wij in gedachten moeten houden is dat theosofie alles is, maar dat niet alles theosofie is.

Uit: *The Theosophist* van april 2007
Vertaling: A.M.I.

Wat theosofische groepen zouden moeten bestuderen

– John Algeo

In *The Theosophist* van april 2007 werd een vraag gesteld over wat theosofische groepen zouden moeten bestuderen, en werd daarop in algemene termen geantwoord. Sindsdien is er een reactie op gekomen dat die algemene richtlijnen behulpzaam zijn, maar dat degenen die verantwoordelijk zijn voor het maken van het programma van hun afdelingen en studiecetra graag specifiekere suggesties willen over precies welke leringen verspreid moeten worden en dat het goed zou zijn om een lijst daarvan te hebben.

Geen enkele theosoof kan anderen precies vertellen welke leringen zij ‘zouden moeten’ verspreiden. Maar wij kunnen het wel hebben over welke aspecten van theosofie wij beter bekend ‘zouden kunnen’ maken bij zowel belangstellenden als bij onszelf.

Lijsten van dergelijke mogelijke onderwerpen zijn al heel vaak opgesteld. Bijvoorbeeld: de voormalige internationale secretaris, mevrouw Mary Anderson, heeft vrij recent zo’n lijst vrijgegeven in een artikel dat werd afgedrukt in diezelfde uitgave van de *Theosophist* van april 2007 onder de titel ‘Jacobs ladder’. Als men dat artikel leest krijgt men een goede lijst van basale theosofische onderwerpen.

Die lijst biedt een aantal onderwerpen, zoals ‘schepping’ of het uitgieten van het universum, evolutie, de rijken der natuur, reïncarnatie, de menselijke constitutie, menselijke vooruitgang, het spirituele pad en goddelijke alomtegenwoordigheid.

Wanneer we de hoofdstuktitels bekijken van welk goed inleidend boek over theosofie ook, dan zien we ook een reeks van dergelijke onderwerpen.

De homepage van de TS-Adyar (<http://www.ts-adyar.org/theosophy.html>) noemt zes hoofdpunten: universeel en individueel bewustzijn, menselijke onsterfelijkheid, reïncarnatie, karma, universele broederschap en Gods plan van evolutie. Elk onderwerp geeft een korte schets die de essentialia verklaart in eenvoudige taal.

Een andere manier om een idee te krijgen over specifieke aan te bieden leringen in een theosofische groep is te kijken naar de lijst van uitgaven van de theosofische uitgeverijen. Natuurlijk zijn niet alle boeken die geproduceerd worden door TPH even geschikt als onderwerp voor presentaties in een theosofische groep omdat sommige sterk gespecialiseerd of technisch zijn. Maar als we kijken naar de lijsten als geheel kan hier een brede schakering van onderwerpen tevoorschijn komen waarop

een groep zich kan richten bij het meer bekendheid geven aan theosofie.

Daar er om een lijst gevraagd werd, staan hieronder een paar fundamentele denkbeelden die te vinden zijn in theosofische literatuur en die veel theosofen zouden zien als niet beperkend of uitputtend maar representatief.

1. De fundamentele eenheid van de mensheid en zelfs van alle leven en alle bestaan.
2. De waarde van veelzijdige benadering van Waarheid: wetenschappelijk, filosofisch en religieus.
3. De waarde van verscheidene culturen in de loop van de menselijke geschiedenis daar zij verschillende benaderingen van het leven uitdrukken die elkaar aanvullen.
4. Het bestaan van mysteriën in het universum en in de mens die verder gaan dan het vermogen van enig denksysteem volledig kan begrijpen.
5. Het vermogen van mensen om rede en verbeelding in te zetten om te worstelen met zowel de mysteriën als de problemen van het leven.
6. De erkenning van overeenkomsten in de gehele kosmos, waardoor wij dingen die wij niet rechtstreeks hebben ervaren kunnen aanvoelen – een erkenning die bekend staat als het Grote Hermetische Axioma.
7. Het recht en de verantwoordelijkheid van alle individuen om waarheid voor zichzelf te ontdekken.
8. De realiteit van een absolute Waarheid, die alleen ervaren kan worden in relatieve termen in deze ‘maya-vische’ of relatieve wereld.
9. De verplichting die ieder van ons heeft om respect te hebben voor benaderingen van Waarheid die niet de onze zijn.
10. De transcendentie van ultieme Realiteit achter ieder menselijk idee, maar niettemin het vermogen van mensen om dit rechtstreeks te ervaren.
11. De drievoudigheid van ultieme Realiteit als verstrengeld bewustzijn, materie en energie.
12. De aanwezigheid van leven en bewustzijn in alle materiële levensvormen in het hele universum, in vaste volgordes of ‘rijken’.
13. De progressieve en cyclische evolutie door de eeuwen van bewustzijn en intelligentie alsook die van lichaamsvormen.
14. De voortschrijdende ontwikkeling door de tijd van afgescheiden wezens naar een besef van hun spirituele eenheid en heelheid.
15. De verplichting die ieder mens heeft om het algemeen belang van allen te bevorderen: van andere mensen (ongeacht ras, geslacht of etniciteit) alsook van dieren en de natuurlijke wereld.
16. Reïncarnatie – de opeenvolgende belichamingen van ons kernbewustzijn – zodat leven en dood terugkerende ervaringen vormen in onze ontwikkeling.
17. Karma – het principe van harmonie, balans, evenwicht – bewaart de orde in het universum op een onpersoonlijke manier.
18. Geweldloosheid en behulpzaamheid – het principe dat wij met anderen dienen om te gaan zoals wij willen dat zij met ons omgaan.
19. Het bestaan van vele werelden of ‘gebieden’ achter het fysieke of van dimensies anders dan ruimtetijd, waarin wij tegelijkertijd functioneren.
20. De zevenvoudige complexiteit van de menselijke constitutie, waarvan

aspecten functioneren in die multiple werelden of dimensies van bestaan.

21. De aanwezigheid in de kern van ons wezen van een vonk van de ultieme of goddelijke realiteit.
22. Het bestaan van wezens die verlichting bereikt hebben en zichzelf gewijd hebben aan het helpen van anderen om datzelfde te bereiken – de grote leraren van de mensheid.
23. Het bestaan van een aloude hoeveelheid van tijdloze leringen, een manier van naar de wereld kijken – de Wijsheidstraditie – die te vinden is in allerlei vormen in alle culturen ter wereld.
24. De verantwoordelijkheid van alle mensen voor hun eigen acties en reacties en dientengevolge hun vermogen om overwinnaars te zijn en geen slachtoffers.
25. De macht van onze gedachten om onszelf, onze omgeving en andere mensen te beïnvloeden en aldus onze verantwoordelijkheid om die macht goed te gebruiken.
26. De aanwezigheid van orde, doel en betekenis in de wereld, waarvan de ontwikkeling verloopt volgens een begrijpelijk plan.
27. De realiteit van een doelstelling en betekenis in het leven van ieder individu. Tot de ontdekking hiervan worden wij ieder afzonderlijk opgeroepen door onze eigen innerlijke natuur.
28. De mogelijkheid dat wij actief deelhebben aan de voortschrijdende evolutie van het universum.
29. De ultieme vervolmaking van de menselijke natuur, de samenleving en het milieu, tot het bevorderen waarvan wij worden opgeroepen.
30. De plicht van iedereen om altruïsme in praktijk te brengen: de zorg om anderen te helpen hun eigen inherente uiteindelijke vervolmaking te bereiken.
31. Het bestaan van een ‘Pad’ of manier om onze eigen individuele evolutie te bespoedigen, die bereikbaar is voor allen die ernaar streven.
32. Ons karakter als product van ons verleden en de roep van onze toekomst – zowel van wat wij waren als wat wij zullen worden, zodat wij onszelf bij elke handeling opnieuw scheppen.
33. Ons vermogen om door het uitoefenen van vrije wil de gevolgen van ons verleden te optimaliseren en ons pad naar de toekomst te kiezen.
34. Een erkenning dat sociale problemen van oorlog, overbevolking, uitbuiting, vooroordeel, onderdrukking, hebberigheid en haat de symptomen zijn van een ziekte, die de illusie is dat wij onszelf kunnen helpen ten koste van anderen. De remedie hiervoor is de erkenning dat wij één zijn met elk ander en met alle leven in het universum.
35. De verzekering die Krishna gaf aan prins Arjoena en die Christus gaf aan Vrouwe Julian van Norwich dat uiteindelijk alles goed zal komen, en het vertrouwen om doelgericht naar die verzekering te leven.
36. De toewijding aan een leven van collectieve verantwoordelijkheid als leden van een kern van medewerkers gericht op het bevorderen van de realisatie van dat ultieme doel.

Uit: *The Theosophist* van
september 2007
Vertaling: A.M.I.

*Dit is het
laatste
nummer van
2013*

*Het bestuur van
de Theosofische
Vereniging in
Nederland en
de redactie van
Theosofia
wensen u allen
alvast een fijne
decembermaand
en alle
voorspoed voor
2014*

VAN DE BESTUURSTAFEL

Een gesprek met schoolkinderen over theosofie en Tafelronde

Op donderdagmiddag 25 juli 2013, een tropisch warme dag, kwam de 'Zomerklas de T-salon' op visite bij de TVN in de Tolstraat. In drie groepjes, met elk twee begeleiders, kwamen veertien schoolkinderen tussen de tien en twaalf jaar uit de Diamant-buurt in Amsterdam aangewandeld. De meeste leerlingen hebben een niet-Nederlandstalige achtergrond. Zij gaan in de zomervakantie enkele weken dagelijks naar school om te worden bijgespijkerd in diverse schoolvakken: 's ochtends hard werken op school, en 's middags andere activiteiten, zoals op theevisite bij diverse organisaties in hun buurt, ook bijvoorbeeld bij onze overburen in de Tolstraat, diamantslijperij Asscher. Het verzoek van de organisatie van de 'Zomerklas' was om iets te vertellen over theosofie en symboliek, met daarnaast ook een praktische activiteit. Samen met Martine Melein van de Orde van de Tafelronde, die middag gesecondeerd door haar zoons Lumen en Valentijn, vond een gesprek met de kinderen plaats over oude wijsheid, theosofie en Tafelronde én was er een activiteit.

De kinderen werden eerst beneden in de boekhandel en bibliotheek ontvangen door Martine en haar zonen, Loes Moreno BF met haar kleindochter Dilys en de voorzitter van de TVN, Els Rijneker. Ze roken daar meteen de speciale geur van de wierook in het gebouw. Een jongen vroeg belangstellend of hier ook de boeken uit de serie *Het leven van een loser* stonden, want die las hij zo graag. Nee, was het antwoord, hier staan vooral heilige boeken van de oude wijsheid; jouw favoriete serie kun je vinden in de Openbare Bibliotheek Cinetol, hiernaast!

In de bovenzaal volgde een woord van welkom op dit Nederlandse hoofdkantoor van de Theosofische Vereniging, een wereldvereniging met ongeveer 30 000 leden en actief in vijftig landen: die landen waren op een wereldbol met een wit plakkerkje aangegeven. Het hoofdkwartier van de Theosophical Society staat in India en er is een vrouwelijke president. Theosofie is theo - sofia, wijsheid van de goden, goddelijke wijsheid, of je die god nu kent als Allah, Boeddha, Krishna, God, het Ene, of als de Koning. Diverse heilige boeken werden getoond, waaronder de Koran, de Bhagavad Gita en de Bijbel. In de theosofische vereniging onderzoeken we alle godsdiensten, want overal is dat zuivere en goddelijke te vinden. De mens is altijd op zoek geweest naar het Ene, naar het goede, al eeuwen lang. De theosofische vereniging zoekt naar waarheid en onderzoekt onder andere de godsdiensten, maar nog belangrijker is het om zo goed mogelijk te leven, in respect voor mensen, dieren, de natuur, voor deze hele planeet. We moeten samen leven, want alles is met elkaar verbonden in een broederschap. Iedereen vertelde daarna waarin hij gelooft: de meeste kinderen waren moslim, maar er waren ook enkele christenen, en ook mensen die geen geloof hebben, die wel in een god of in 'iets' geloven, of die alles onderzoeken. De kinderen waren belangstellend en stelden veel vragen.

Martine vertelde over Tafelronde, een organisatie, speciaal voor kinderen, waar gewerkt wordt met symbolen als gezamenlijke taal: daarover krijg je geen ruzie, je kunt erbij denken wat je zelf wilt en het kan je helpen om voorbij de woorden te komen, naar

je diepe innerlijk, naar je hart. Het symbool voor de Koning binnen Tafelronde is de vijfpuntige ster. Direct herkende een jongen uit de groep dit symbool dat ook in de Marokkaanse vlag staat en hij noemde de vijf zuilen van de islam (geloof, gebed, armenbelasting, vasten en bedevaart). Martine vertelde over de symboliek van de ridders van koning Arthur. De Koning staat voor het hoogste, het goddelijke. Zij toonde het kristal, het takje, de roos, de korenaar en legde uit waar deze symbolen in Tafelronde voor staan. De tekst *De Ware Ridder* van Annie Besant werd samen met de kinderen gelezen en er werd gepraat over de begrippen erin: zelfbeheersing, de hand niet opheffen tegen zwakkeren, geen kwaad spreken van afwezigen, medeleven voor hem die overwonnen is. Ondanks de warmte en het feit dat ze er al een heel ochtendprogramma op hadden zitten, deden de kinderen goed mee.

Bij Tafelronde mag je vanaf de leeftijd van zes jaar page worden (thema: blijheid); vanaf negen jaar schildknaap (thema vriendschap); vanaf dertien jaar jonker (thema hulpvaardigheid) en vanaf achttien jaar ridder (thema rechtvaardigheid). Bij die stadia horen bijpassende gewaden. Die kregen de kinderen ook echt te zien bij de bloemencereemonie in de tuin; zij waren enorm onder de indruk van de metamorfose van Martine als ridder, van de stoere gewone jongens, Lumen als schildknaap en Valentijn als jonker. Enkele kinderen gingen daarna jammer genoeg wat baldadig met de bloemen om en één jongen vergat alle uitleg over onderlinge verbondenheid en universaliteit: hij werd onzeker of dit allemaal wel mocht van zijn geloof. Bij het afscheid kreeg de TVN een kunstwerk met prachtig ingekleurde mandala's aangeboden. Alle leerlingen en hun juffen kregen een kleine ruwe bergkristal cadeau, als symbool van het mooie en zuivere dat iedereen in zijn binnenste heeft. Verschillende kinderen en begeleiders namen ook de tekst van de Ware Ridder mee. We hopen en geloven dat het een inspirerend gesprek is geweest! Meer informatie over de Orde van de Tafelronde op www.ordevandetafelronde.nl

De ware Ridder - Annie Besant

*De ware Ridder is sterk, moedig, eerlijk,
teder, hoffelijk en zelfbeheerst;
hij heft nooit de hand op tegen zwakkeren,
bevoordeelt zich niet ten koste van anderen,
spreekt geen kwaad van afwezigen
en is nooit ontrouw aan een vriend.
Eer is zijn wachtwoord en zachtheid zijn sieraad.
Hij is hulpvaardig en toegeeflijk, voornamelijk jegens zwakkeren,
zonder vrees in gevaar,
vol medelijden voor hem, die overwonnen is,
vergevende wie hem kwaad doen,
vriendelijk voor kinderen en dieren.*

V e r e n i g i n g s n i e u w s

De vice president van de Theosophical Society, Mahendra Singhal gaf op 4 augustus 2013 twee inleidingen op het Internationaal Theosofisch Centrum (ITC): *Living with Self Awareness* en *Human Destiny, Can We Take Charge?*

Verscheidene leden van de TVN waren 25 tot 27 september 2013 aanwezig bij de zeer inspirerende conferentie *Enchanted Modernities, Theosophy and the Arts in the Modern World* aan de Universiteit van Amsterdam: <http://www.york.ac.uk/history-of-art/enchanted-modernities>

Het door ITC en Krishnamurti-centrum Bilthoven georganiseerde experimentele programma *Is er een pad naar Waarheid?*, dat op 6 oktober 2013 plaatsvond op het ITC in Naarden, met onder meer Javier Gómez Rodríguez, trok veel belangstelling. Er zal waarschijnlijk een vervolg aan worden gegeven, dus houd de rubriek 'agenda' in de gaten!

Met een door de tijd gevormde vaste kern en met meerdere, zeer welkome 'nieuwkomers' waren bij de Silent Retreat met Trân-Thi-Kim-Diêu op het ITC, van 8 tot 12 oktober 2013, ruim 20 deelnemers uit Finland, Frankrijk en Nederland. Aan de hand van de *Viveka-Chudamani, The Crest Jewel of Discrimination* vond meditatief onderzoek plaats. Ook de door Alcyone (J. Krishnamurti) genoemde vier vereisten voor het 'pad' werden belicht: onderscheidingsvermogen, begeerteloosheid, juist gedrag en liefde (zie *Aan de voeten van de Meester in Drie Wegen, één Pad* van de UTVN). Naar aanleiding van de bespiegelingen die Kim Diêu met de aanwezigen deelde vonden gesprekken plaats, onder andere middels soms diepgaande 'majeutische' dialogen (die nieuwe ideeën geboren laten worden). Zoals altijd ging het over de essentie van een ethisch theosofisch leven en over spiritualiteit. Er was tijdens deze retraite veel ruimte voor stilte en voor de zit- en loopmeditatie. Inmiddels, na diverse retraites, kwam de stilte bij veel deelnemers werkelijk van binnenuit en niet als iets dat men zichzelf geforceerd wilde opleggen.

De najaarsdag van 19 oktober 2013 met Magda van der Ende en Hans van Aurich over *Symboliek en de Levensboom* trok meer dan 50 deelnemers. Hans is een zeer belesen onderzoeker en schetste vanuit zijn veelomvattende achtergrond, op een zeer toegankelijke en levendige wijze en in geanimeerde interactie met de aanwezigen, hoe wij met symbolen omgaan, op dagelijks, maar ook op spiritueel niveau. Hij legde duidelijke verbanden met 'theosofische' begrippen en lichtte ook het embleem van de Theosophical Society toe. Daarna plaveide hij de weg voor Magda van der Ende met een uitleg over de levensboom en de symbolische achtergrond ervan. Magda, vertaalster van het boek van Z'ev ben Shimon Halevi, *Kabbala en Exodus*, nam na de lunchpauze het stokje over en voerde de luisteraars met heldere bewoordingen door de levensboom, zowel de indalende flits vanuit het Absolute Niets, als het vanuit de materie weer opstijgende pad van de

V e r e n i g i n g s n i e u w s

pelgrim. Na de theepauze kon iedereen dat ook persoonlijk meditatief ervaren: Magda had in de zaal stoelen in de formatie van de levensboom opgesteld en in stilte ging een lange sliert pelgrims steeds even zitten, waarbij Magda per sefirah enkele sleutelwoorden noemde om de essentie ervan aan te tippen. In een grote kring werd de dag met een korte uitwisseling afgesloten.

De Nederlandstalige retraitsdag *Luisteren naar de stem van de stilte* met Ineke Vrolijk van 12 mei 2013 is heel positief ontvangen. Voor 2014 staan de volgende data gepland: 09-02-2014 basisdag; 16-02-2014: 1e vervolgdag; 16-03-2014: 2e vervolgdag en 13-04-2014: 3e vervolgdag. Het maximale aantal deelnemers is teruggebracht tot twintig. Geef u tijdig op (en geef indien van toepassing ook uw bericht van verhindering door, zodat andere mensen in uw plaats kunnen deelnemen). Opgeven bij activities@itc-naarden.org of 035- 541 71 18. Locatie: het atelier op het ITC in Naarden, vlakbij de ingang aan de Valkeveenselaan 15-19. Tijd: 10 tot 16 uur. Kosten: € 12,50. Neem zelf brood mee. Zie verder www.itc-naarden.org

Wij maken u erop attent dat het eerste nummer van 2014 pas begin april zal verschijnen en geheel in het teken zal staan van het door de TVN te organiseren symposium met diverse spirituele groeperingen *De uitdaging van de ziel; waarheid, weten, wijsheid*. De folder bevindt zich in deze *Theosofia*. Houd deze datum in uw agenda gereserveerd en geef u zo snel mogelijk op. Dit evenement zal plaatsvinden op zaterdag 29 maart 2014 in de Westerkerk in Amsterdam.

Houd u ook vast rekening met het Europese Congres van de TS in Parijs, van 30 juli tot 3 augustus 2014. Het thema is *Bridging Science and Spirituality*. Er wordt gerekend op een flinke delegatie uit Nederland. Het is slim om nu al voor uw accommodatie te gaan zorgen. Zie www.ts-efts.org

Met vriendelijke groet, Els Rijnker, namens hoofdbestuur der TVN

Wist u dat in de Tolstraat 154 te Amsterdam niet alleen het hoofdkantoor van de TVN is gevestigd, maar ook de 'theosofische boekhandel Adyar' en de 'theosofische bibliotheek' met een unieke collectie theosofische, religieuze en esoterische literatuur?

Agenda Nederland

december 2013

- 14 Amsterdam, nationale gespreksgroep *De Mahatma Brieven*

januari 2014

- 11 Amsterdam, nationale gespreksgroep *De Geheime Leer*

februari 2014

- 8 Amsterdam, nationale gespreksgroep *De Mahatma Brieven*

maart 2014

- 8 Amsterdam, nationale gespreksgroep *De Geheime Leer*

april 2014

- 5 Amsterdam, nationale gespreksgroep *De Mahatma Brieven*

Agenda loges en centra

december 2013

Amersfoort

- 9 Meditatieve avond
16 Lichtfeest

Amsterdam

- 7 *Yoga sutra's van Patanjali*, groepsstudie
7 *Illusie en Werkelijkheid* (Vd Leeuw), gesprek
14 *Een benadering van theosofie* (Audoin), gespreksgroep

Apeldoorn

- 19 Lichtfeest

Arnhem

- 2 *De Geheime Leer*, studiegroep, Ineke Vrolijk

- 9 *Mens, schakel tussen hemel en aarde* (V.Vledder), leesgroep, W.P. Waller en W. Lammers

- 16 Ledenavond in kerstsfeer

Den Haag

- 9 *De Mensenrechten*, lezing, Victor Scheffers
14 Meditatiediagram van Blavatsky, inleiding met meditatie, Ineke Vrolijk
14 *De Geheime Leer II*, cursus, Ineke Vrolijk

- 16 Lichtfeest

Groningen

- 9 Lichtfeest

Haarlem

- 13 *Illusie en Werkelijkheid*, studie

Heeze (bij Eindhoven)

- 21 *De Geheime Leer*, studie

Leeuwarden (Drachten)

- 2 Inleiding

- 16 *De Sleutel tot de Theosofie*, studie

- 23 Kerstviering

Naarden

- 1 Morning talk in St. Michael's House
3 *De Stem van de Stilte*, studie
17 Spiritueel materialisme doorsnijden, studie

Rotterdam

- 3 Spiritualiteit en theosofie, cursus, Dick Iedema
10 Het meditatiediagram van Blavatsky, studieavond, Ineke Vrolijk

- 15 Lichtfeest

Utrecht

- 3 Open huis
6 *De Geheime Leer*, studiegroep, Ineke Vrolijk

- 16 Lichtfeest

Zwolle (loge)

- 15 Studieochtend

Zwolle Lanoe

- 10 Het Pad van Inwijding, inleiding, Jan Wibbelink

januari 2014

Amersfoort

- 13 *Siva Sutra*, studiemiddag
20 Meditatie

Amsterdam

- 11 *Een benadering van theosofie* (Audoin), gespreksgroep
25 *Yoga sutra's van Patanjali*, groepsstudie
25 *Illusie en Werkelijkheid* (Vd Leeuw), gesprek

Apeldoorn

- 2 *Oude wijsheid, modern inzicht* (Nicholson), studie
23 *Oude wijsheid, modern inzicht*, studie

Arnhem

- 6 *De Geheime Leer*, studiegroep, Ineke Vrolijk
13 *Mens, schakel tussen hemel en aarde* (V.Vledder), leesgroep, W.P. Waller en W. Lammers
20 Ledenavond
27 Abydos: op zoek naar de wijsheid van de tempel van Sety I, lezing, Alice Bouwland

Den Haag

- 11 Meditatiediagram van Blavatsky, inleiding met meditatie, Ineke Vrolijk
11 *De Geheime Leer II*, cursus, Ineke Vrolijk
20 De moeder ontsluit, le-

V e r e n i g i n g s n i e u w s

- zing, Annine van der Meer
27 Kennismaking met Geheime Leer I, studiegroep, Wim Leys

Haarlem

- 10 *Illusie en Werkelijkheid*, studie

Heeze (bij Eindhoven)

- 18 *De Geheime Leer*, studie

Leeuwarden (Drachten)

- 13 *De Sleutel tot de Theosofie*, studie
27 *De Sleutel tot de Theosofie*, studie

Naarden

- 5 Morning talk in St. Michael's House
7 *De Stem van de Stilte*, studie
21 Spiritueel materialisme doorsnijden, studie

Rotterdam

- 7 Spiritualiteit en theosofie, cursus, Dick Iedema
14 Het meditatiediagram van Blavatsky, studieavond, Ineke Vrolijk
21 De tarot en de bijbel, lezing, Peter Samwel
28 *Siva Sutra*, studie, Ronald Engelse

Utrecht

- 3 *De Geheime Leer*, studiegroep, Ineke Vrolijk
7 Open huis
17 *De Stem van de Stilte*, lezing, Els Rijnaker

Zuid Limburg

- 2 De Tarot als weg tot zelfkennis, workshop, Jan Ton

Zwolle Lanoe

- 14 Het schilderij 'De geboorte van de Godin', inleiding, Ineke Kerssen

- 28 *De Geheime Leer*, studieavond, Wies Kuiper

februari 2014

Amersfoort

- 10 Transformatie en de moed die daarvoor nodig is, verdiepingavond, Rob van Vliet
18 *Siva Sutra*, studiemiddag

- 24 Meditatie

Amsterdam

- 8 *Een benadering van theosofie* (Audoin), gespreksgroep
22 Het vrouwelijke in de theosofische kunstuitdrukking, lezing, Mariël Polman
22 *Illusie en Werkelijkheid* (Vd Leeuw), gesprek

Apeldoorn

- 13 *Oude wijsheid, modern inzicht* (Nicholson), studie

Arnhem

- 3 *De Geheime Leer*, studiegroep, Ineke Vrolijk
10 *Mens, schakel tussen hemel en aarde* (V.Vledder), leesgroep, W.P. Waller en W. Lammers
17 Ledenvergadering
24 *Ontmoeting met de Dalai Lama*, filmavond

Den Haag

- 3 Het nut van ziek zijn, lezing, Bert van Grondelle
8 Meditatiediagram van Blavatsky, inleiding met meditatie, Ineke Vrolijk
8 *De Geheime Leer II*, cursus, Ineke Vrolijk
10 Kennismaking met Geheime Leer I, studiegroep,

Wim Leys

- 17 Kunst en spiritualiteit, lezing, Christine Bangert

- 24 Adyardag, voor leden

Groningen

- 3 *Natuurwezens* (Steiner) en *Astral body* (Powell), studieavond

- 17 *Natuurwezens en Astral body*, studieavond

Haarlem

- 14 *Illusie en Werkelijkheid*, studie

Heeze (bij Eindhoven)

- 15 *De Geheime Leer*, studie

Leeuwarden (Drachten)

- 10 *De Sleutel tot de Theosofie*, studie
24 *De Sleutel tot de Theosofie*, studie

Naarden

- 2 Morning talk in St. Michael's House

- 4 Ledenvergadering

- 18 Adyardag

Rotterdam

- 4 De sacrale dans – stil ontluiken, lezing, Gertrude Arents

- 11 Het meditatiediagram van Blavatsky, studieavond, Ineke Vrolijk

- 18 Spiritualiteit en theosofie, cursus, Dick Iedema

- 25 *Siva Sutra*, studie, Ronald Engelse

Utrecht

- 4 Open huis

- 7 *De Geheime Leer*, studiegroep, Ineke Vrolijk

- 21 Eén van de pijlers van het hindoeïsme: *Mahabharata*, lezing, Arthur Kooyman

Zwolle Lanoe

- 11 Het Levensveld, inleiding, Peter Zanda
- 25 *De Geheime Leer*, studieavond, Wies Kuiper

maart 2014

Amersfoort

- 10 *De Stem van de Stilte*, lezing, Ingmar de Boer
- 17 *Siva Sutra*, studiemiddag
- 24 Meditatie

Amsterdam

- 8 *Een benadering van theosofie* (Audoin), gespreksgroep
- 22 *Yoga sutra's van Patanjali*, groepsstudie
- 22 *Illusie en Werkelijkheid* (Vd Leeuw), gesprek

Apeldoorn

- 6 *Oude wijsheid, modern inzicht* (Nicholson), studie
- 27 *Oude wijsheid, modern inzicht*, studie

Arnhem

- 3 *De Geheime Leer*, studie-groep, Ineke Vrolijk
- 10 *Mens, schakel tussen hemel en aarde* (V.Vledder), lees-groep, WP Waller en W Lammers
- 17 Ledenavond
- 24 Zuivering, crisis en stilte, lezing, Kees Voorhoeve

Den Haag

- 3 Theosofie en kunst, lezing, Mariël Polman
- 8 Meditatiediagram van Blavatsky, inleiding met meditatie, Ineke Vrolijk
- 8 *De Geheime Leer II*, cursus, Ineke Vrolijk

- 10 Kennismaking met *Geheime Leer I*, studiegroep, Wim Leys

- 17 'Hoe verkrijgt men totale orde?'" toespraak Krishnamurti op dvd
- 24 Jaarvergadering, voor leden
- 31 Vrijheid van denken, lezing, Hans van Aurich

Groningen

- 3 *Natuurwezens* (Steiner) en *Astral body* (Powell), studieavond
- 17 *Natuurwezens* en *Astral body*, studieavond
- 31 *Natuurwezens* en *Astral body*, studieavond

Haarlem

- 7 *Illusie en Werkelijkheid*, studie

Heeze (bij Eindhoven)

- 15 *De Geheime Leer*, studie Leeuwarden (Drachten)
- 10 Inleiding
- 24 *De Sleutel tot de Theosofie*, studie

Naarden

- 2 Morning talk in St. Michael's House
- 4 *De Stem van de Stilte*, studie
- 18 Spiritueel materialisme doorsnijden, studie

Rotterdam

- 4 De sacrale dans – opstanding, lezing, Gertrude Arents
- 11 Het meditatiediagram van Blavatsky, studieavond, Ineke Vrolijk
- 18 Ledenvergadering
- 25 *Siva Sutra*, studie, Ronald Engelse

Utrecht

- 4 Open huis
- 7 *De Geheime Leer*, studie-groep, Ineke Vrolijk
- 21 Het Ganzenbord als pelgrimsroute, lezing, Loes Moreno

Zwolle Lanoe

- 11 Microchakra's en mantra's, inleiding, Rob Chatrou
- 25 *De Geheime Leer*, studieavond, Wies Kuiper

april 2014

Amersfoort

- 14 Engelengeduld, verdiepingavond, Martie Velthuis
- 21 *Siva Sutra*, studiemiddag
- 28 Jaarvergadering

Amsterdam

- 5 Ledenvergadering
- 12 Over de ladder van de liefde in Plato's Symposium, lezing, Peter Smit
- 12 *Illusie en Werkelijkheid* (Vd Leeuw), gesprek

Apeldoorn

- 17 *Oude wijsheid, modern inzicht* (Nicholson), studie

Arnhem

- 7 *De Geheime Leer*, studie-groep, Ineke Vrolijk
- 14 *Mens, schakel tussen hemel en aarde*, leesgroep, W.P. Waller en W. Lammers
- 28 Van Mindfulness naar Mind-fool-ness, lezing, Evert Wagenaar

Den Haag

- 7 Kennismaking met *Geheime Leer I*, studiegroep, Wim Leys

V e r e n i g i n g s n i e u w s

12 Meditatiediagram van Blavatsky, inleiding met meditatie, Ineke Vrolijk

12 *De Geheime Leer* II, cursus, Ineke Vrolijk

14 Mystieke tekstlezing in de middeleeuwse Kabbala, lezing, Rico Sneller

28 Shakespeare's Storm: inwijding en sprookje, lezing, Peter Liefhebber

Groningen

14 *Natuurwezens* (Steiner) en *Astral body* (Powell), studieavond

Haarlem

11 *Illusie en Werkelijkheid*, studie

Heeze (bij Eindhoven)

19 *De Geheime Leer*, studie

Leeuwarden (Drachten)

7 *De Sleutel tot de Theosofie*, studie

28 *De Sleutel tot de Theosofie*, studie

Naarden

1 *De Stem van de Stilte*, studie

6 Morning talk in St. Michael's House

15 Spiritueel materialisme doorsnijden, studie

Rotterdam

1 De gulden snede, lezing, Ronald van Vierzen

8 Het meditatiediagram van Blavatsky, studieavond,

Ineke Vrolijk

15 De sacrale dans – Pasen, lezing, Gertrude Arents

22 *Siva Sutra*, studie, Ronald Engelse

Utrecht

1 Open huis

4 *De Geheime Leer*, studie-groep, Ineke Vrolijk

18 Het heilige Huwelijk tussen Geest en Ziel, lezing, David Roef

25 Ledenvergadering

Zwolle Lanoe

8 *De zeven Stralen*, inleiding, Alice Bouwland

22 *De Geheime Leer*, studieavond, Wies Kuiper

Wij ontvingen het volgende bericht uit de Verenigde Staten: Shirley Nicholson, actief lid van de Theosophical Society sinds 31-12-1944, is op 5 november 2013 overgegaan naar een hoger leven. Zij werkte samen met Dora Kunz en Emily Sellon. Vanaf de 80-er jaren werkte zij op het 'Olcott National Center'. Zij was tien jaar lang de hoofdredacteur van Quest Books en ging daarna wonen op het Krotona Institute of Theosophy in Ojai. Daar werkte zij zeven jaar als directeur van

de Krotona School. Tot 2010 was zij 'Resident Head' van de Krotona-gemeenschap. Shirley Nicholson schreef verschillende boeken over theosofie: *Ancient Wisdom Modern Insight* (uitgegeven door de UTVN als *Oude Wijsheid, Modern Inzicht*), *The Seven Human Powers*, *Goddess Reawakening*, *Gaia's Hidden Life: The Unseen Intelligence of Nature* (samen met Brenda Rosen) en *Shamanism. Ancient Wisdom Modern Insight* is door Theosophy Forward tevens als E-book uitgebracht.

Zij schreef veel artikelen, waarvan meerdere vertaald in *Theosofia* verschenen. Wij gedenken in Shirley Nicholson een toegewijd werker voor theosofie.

Theosofische boekhandel Adyar

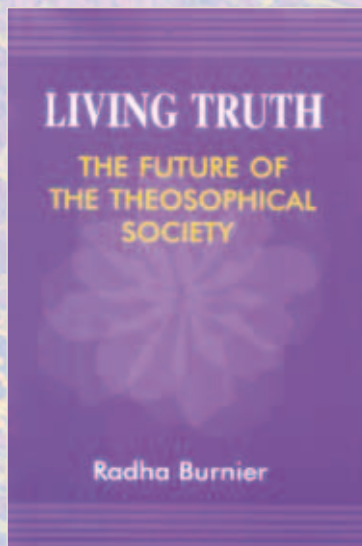
Tolstraat 154, 1074 VM Amsterdam
tel. (020) 676 56 72; fax (020) 675 76 57
e-mail: books@theosofie.nl; website: www.theosofie.nl
openingstijden: di. t/m vr. 13.00-17.30, za. 13.00-17.00 uur
een boekenlijst wordt u op aanvraag toegestuurd

The World Around Us 'On the Watch-Tower' Articles from 1980-2007

Radha Burnier

T.P.H. Adyar, 2009
ISBN: 978 81 7059 521 2
620 blz., gebonden, .
Prijz € 22,50

In *The World Around Us* Radha Burnier presents a deep, insightful and objective assessment of the condition of humanity at the present time and shows, with vigour and intellectual clarity, how a parochial and limited mindset prevents humanity from moving forward in its evolutionary journey.

Living Truth The future of the Theosophical Society

Blavatsky Lecture 2005.
Radha Burnier

T.P.H. Adyar
ISBN: 81 7059 502 9
Paperback; Prijs € 2,00

The Theosophical Society exists for the regeneration of humanity, beginning with establishing a nucleus of Universal Brotherhood, encouraging an open-minded quest for Truth, and investigating the essence of man and the universe.

This 'Blavatsky Lecture' discusses in depth what H.P. Blavatsky regarded as necessary for continuing the work of regeneration without a break. Apart from essential qualifications like earnestness, selflessness, devotion, knowledge and wisdom, 'living truth' must dynamize the workers of the Theosophical Society.

Truth, Beauty and Goodness

Radha Burnier

T.P.H. Adyar, 2002
ISBN: 81 7059 358 1
81 blz., paperback
Prijs: € 5,00

Truth, Beauty, and Goodness are interrelated. While beauty is the garment of truth, goodness is beauty revealed in action. Many philosophers and poets have spoken about the identity of these three aspects of reality, how each one leads to the other. Discovery of truth or beauty is the natural aspiration of every right thinking individual. Clarity and undisturbed serenity are essential requirements for perceiving truth.

**Doeleinden van de
Theosofische Vereniging:**

*Het vormen
van een kern van de
universele broederschap der mensheid
zonder onderscheid van ras, geloof,
geslacht, kaste of huidskleur.*

*Het aanmoedigen
van de vergelijkende studie
van godsdienst, wijsbegeerte
en wetenschap.*

*Het onderzoeken van de
onverklaarde wetten in de natuur
en van de vermogens die in de mens
latent aanwezig zijn.*